

GEBIEDSVISIE GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ BERGEIJK

ONDERZOEK NAAR GEURHINDER

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

GEBIEDSVISIE GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ BERGEIJK

ONDERZOEK NAAR GEURHINDER

In opdracht van	Gemeente Bergeijk
Opgesteld door	Anita Michiels Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant Postbus 8035 5601 KA Eindhoven
Auteur	Anita Michiels
Projectnummer	236251
Datum	8 december 2016
Status	concept

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Huidig geurbeleid veehouderij	2
1.2	Doel opdracht: evaluatie geursituatie 2016 en doorkijk toekomst	2
2	Relevante wettelijke kaders.....	4
2.1	Landelijke kaders	4
2.1.1	Wet geurhinder en veehouderij	4
2.1.2	Activiteitenbesluit	5
2.1.3	Besluit emissiearme huisvesting en Actieplan ammoniak	6
2.2	Provinciale kaders	7
2.2.1	Verordening stikstof en Natura 2000	7
2.2.2	Verordening ruimte 2014	7
2.3	Gemeentelijk beleid	8
3	Uitgangspunten geurberekeningen	10
3.1	De gebruikte gegevens veehouderijen en geur gevoelige objecten.	10
3.1.1	Vergunningen bestand veehouderijen	10
3.1.2	Bestand geurgevoelige objecten (ggo's)	10
3.2	Uitgangspunten huidige geursituatie 2016.....	11
3.3	Uitgangspunten onderzoek naar toekomstige geursituatie	11
3.4	Uitgangspunten woon- en leefklimaat	13
3.4.1	Hinderpercentage bepaalt het woon- en leefklimaat	13
3.4.2	Geurbelasting en hinder volgens de handreiking bij de Wgv	14
3.4.3	Achtergrond geurbelasting en hinder volgens het GGD advies.....	14
3.5	Geurkaarten en analyse woon- en leefklimaat	16
3.5.1	Geurkaarten met geurcontouren woon- en leefklimaat	16
3.5.2	Analyse van de achtergrond geurbelasting aan de hand van indeling in geurklassen	16
4	Gebiedsvisie: huidige situatie en ontwikkelscenario's	18
4.1	Huidige geursituatie	18
4.2	Ontwikkelscenario's vergeleken met de huidige geursituatie	22
4.2.1	Ontwikkelmogelijkheden veehouderijen ontwikkelscenario's vergeleken met de huidige geursituatie	23
4.2.2	Woon- en leefklimaat geurgevoelige objecten ontwikkelscenario's vergeleken met de huidige geursituatie.....	24
4.2.3	Achtergrondbelasting ontwikkelscenario's vergeleken met de huidige geursituatie	26

5	Vaste afstanden.....	30
6	Conclusies en aanbevelingen	32
	Conclusies	32
	Aanbevelingen	33

Bijlagen:

- Kaart 1: Ligging veehouderijen
- Kaart 2: Vaste afstanden (gemeten vanaf randen bouwvlak)
- Kaart 2a: Vaste afstanden (gemeten vanaf bebouwing)
- Kaart 3: Achtergrondbelasting H2016
- Kaart 4: Achtergrondbelasting op ggo H2016
- Kaart 5: Achtergrondbelasting scenario G2016
- Kaart 6: Achtergrondbelasting op ggo scenario G2016
- Kaart 7: Achtergrondbelasting scenario 310
- Kaart 8: Achtergrondbelasting op ggo scenario 310
- Kaart 9: Achtergrondbelasting scenario 35
- Kaart 10: Achtergrondbelasting op ggo scenario 35
- Kaart 11: Achtergrondbelasting scenario 13
- Kaart 12: Achtergrondbelasting op ggo scenario 13

1 Inleiding

De laatste jaren zijn de maatschappelijke inzichten met betrekking tot veehouderijen en de gewenste ontwikkeling van vooral de intensieve veehouderij sterk veranderd. Oorzaken daarvan zijn onder andere het debat over megastallen, de Q-koorts en de zorgen van burgers over hun gezondheid nabij de intensieve veehouderij (waarbij geurhinder steeds vaker de concrete aanleiding vormt). Als gevolg van de Q-koorts affaire maken burgers, politiek en bestuur zich zorgen over de volksgezondheid. Geur wordt vaak gezien als een signaal, maar kan bij ernstige hinder ook stress gerelateerde gezondheidsklachten veroorzaken.

Ook spelen de “Nadere Afspraken van het Brabant Beraad” (20 januari 2014) en de behandeling van de Structuurvisie en Verordening ruimte in Provinciale Staten (7 februari 2014) een rol. Daar zijn Brabant brede afspraken gemaakt die er toe moeten leiden dat er in 2020 geen overbelaste situaties meer zijn in relatie tot de veehouderij. In het Brabant Beraad is afgesproken dat de gemeenten overbelaste situaties in beeld brengen en vervolgens bepalen of deze moeten worden aangewezen als zogenaamd urgentiegebied. Van een urgentiegebied is sprake waar het gaat om overlast door geur en/of fijn stof en/of de beleving van bewoners.

Vanuit deze achtergrond heeft de gemeente Bergeijk heeft het afgelopen jaar de geur en de fijn stof situatie in kaart gebracht. Dit om inzicht te krijgen in eventuele overbelasting en waar deze voorkomt in verband met de veehouderij. Met het oog op het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving, het wegnemen van overbelaste situaties en het voorkomen van nieuwe overbelastingen, heeft de gemeente het voornemen om andere dan de wettelijke standaard geurnormen te gaan hanteren.

Er is tevens behoefte om de vaste afstanden zoals deze gelden voor de grondgebonden veehouderij (zoals melkvee- en paardenhouderijen) te evalueren. De praktijk leert dat momenteel nog nauwelijks gebruik hoeft te worden gemaakt van de verkorte afstanden van de huidige geurverordening. Er zal op basis van de kaart met indicatieve afstanden worden onderzocht of de huidige verordening nog noodzakelijk is.

De andere geurnormen en afstanden worden in een gemeentelijke geurverordening vastgelegd. De Wet geurhinder en veehouderij verplicht de gemeente er toe om een geurgebiedsvisie op te stellen, een onderzoek naar het nut en de noodzaak om andere geurnormen en afstanden op te nemen in een geurverordening. Zodra de andere normen in de verordening zijn vastgelegd, kunnen deze worden gehanteerd bij de vergunningverlening.

1.1 Huidig geurbeleid veehouderij

De gemeente Bergeijk heeft op 6 juli 2011 een geurverordening met andere vaste afstanden in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij opgesteld. In deze verordening is het volgende vastgelegd:

Vaste afstand ten opzichte van geurgevoelige objecten in de bebouwde kom:

Afstand (m.)	<50	50-99	100
Max. aantal dieren	Geen dieren	Vergunde situatie (Geen uitbreiding)	Uitbreiding mogelijk tot een maximale bedrijfsomvang van:- 200 stuks melkvee en 140 stuks jongvee;- 340 stuks jongvee;- 340 stuks jongvee en overig melkvee;- 50 paarden;- 50 stuks overige landbouwhuisdieren (niet zijnde melkvee, jongvee en paarden)

Vaste afstand ten opzichte van geurgevoelige objecten in het buitengebied:

Afstand (m)	<25	25-49	50
Max. aantal dieren	Geendier en*	Vergunde situatie (geen uitbreiding)	Uitbreiding mogelijk tot een maximale bedrijfsomvang van:- 200 stuks melkvee en 140 stuks jongvee;- 340 stuks jongvee;- 340 stuks jongvee en overig melkvee;- 50 paarden;- 50 stuks overige landbouwhuisdieren (niet zijnde melkvee, jongvee en paarden)

De gemeente heeft voor de diercategorieën waarvoor geuremissiefactoren zijn vastgesteld (zoals varkens, kippen, vleesvee en geiten) geen andere normen vastgesteld. Dit betekent dat voor deze diercategorieën momenteel de wettelijke geurnormen gelden. Dat is een norm van 3 ou_E/m³ ten opzichte van geurgevoelige objecten in de bebouwde kom en 14 ou_E/m³ ten opzichte van geurgevoelige objecten in het buitengebied.

1.2 Doel opdracht: evaluatie geursituatie 2016 en doorkijk toekomst

De gemeente Bergeijk wil inzicht hebben in de actuele geursituatie in 2016 en weten hoe deze zich in de toekomst kan ontwikkelen. De gemeente wil bepalen of aanpassing van de huidige normstelling en/of vaste afstanden nodig is. Conform hetgeen de Wgv verlangt, is daarvoor gekeken naar mogelijke toekomstige ontwikkelingen: zijn er veehouderijen die nog kunnen toenemen in geuremissie, is dit aanvaardbaar of kunnen daardoor nieuwe overbelaste situaties ontstaan. Uit de evaluatie moet blijken of andere geurnormen voor de maximale geurbelasting nodig zijn.

Het beoogd resultaat is een rapportage van het geuronderzoek op basis waarvan de gemeenteraad haar afweging kan maken over het gemeentelijk beleid voor geur en veehouderij en de resultaten kan gebruiken bij het opstellen van de Omgevingsvisie. Het rapport bevat hiervoor aanbevelingen voorzien van een onderbouwing. In het rapport zijn daarvoor analyses en geurkaarten opgenomen om de verschillende situaties en de effecten voor de veehouderijen inzichtelijk te maken.

Het geuronderzoek heeft de volgende doelen.

1. Een geurgebiedsvisie opstellen.

In de gebiedsvisie wordt een doorkijk gemaakt naar de toekomst. Het is een onderzoek naar de mogelijke ontwikkeling van de veehouderij en de mogelijke effecten op het woon- en leefklimaat. De geurgebiedsvisie bestaat uit 2 onderdelen:

- Onderzoek naar andere geurnormen voor de intensieve veehouderij
Voor de intensieve veehouderij worden verschillende scenario's met sets van normen doorgerekend die perspectief bieden op verbetering van het woon- en leefklimaat. Daarbij wordt gekeken naar het effect van ongewijzigd beleid (huidige wettelijke standaard geurnormen). De effecten worden in beeld gebracht voor zowel voor het woon- en leefklimaat als voor de veehouderij. De gebiedsvisie moet een voorstel opleveren voor geurnormen die het beste passen bij de wensen van de gemeente met betrekking tot een mogelijk emissiestandstil, het verbeteren van het woon- en leefklimaat en de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderij. De geurnormen kunnen naar gebiedstype worden gedifferentieerd (bijvoorbeeld bebouwde kom, buitengebied of delen daarvan).
- Onderzoek naar andere afstanden voor de grondgebonden veehouderij

In het onderzoek aangaande de grondgebonden veehouderij wordt gekeken of de andere afstanden uit de huidige verordening nog nodig en gewenst zijn.

2. Een gemeentelijke geurverordening opstellen.

Op basis van de gebiedsvisie wordt een (ontwerp)verordening opgesteld (een voorstel voor het hanteren van andere geurnormen en afstanden). Deze gaat vergezeld van een kaart waarop de gebieden zijn aangegeven waarbinnen een bepaalde normstelling zal gaan gelden.

2 Relevante wettelijke kaders

Voor het onderzoek naar de geursituatie zijn een aantal wettelijke kaders van belang. In dit hoofdstuk zijn de kaders beschreven waarbinnen de evaluatie is opgesteld. Het betreft landelijke kaders (zoals de Wet geurhinder en veehouderij), de provinciale kaders (de Verordening ruimte en de Verordening stikstof en Natura 2000) en het gemeentelijk geurbeleid.

2.1 Landelijke kaders

2.1.1 Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is op 1 januari 2007 in werking getreden. Vergunningaanvragen worden onder de Wgv beoordeeld aan de hand van de berekende geurbelasting (odour units) of vaste afstanden.

2.1.1.1 Geurnormen (odour units)

De emissie van geurstoffen uit een veehouderijbedrijf wordt berekend in geureenheden: odour units (ou_e/s)¹. Hiervoor zijn emissiefactoren opgenomen in de regeling² bij de Wgv. Deze emissiefactoren zijn in 'proefstallen' gemeten volgens een vastgesteld meetprotocol.

De emissiefactor per dier en het aantal dieren bepaalt de emissie van geurstoffen van het bedrijf. De verspreiding van de geurstoffen in de omgeving bepaalt vervolgens de geurbelasting op een nabij gelegen gevoelig object, bijvoorbeeld op een burgerwoning.

Voor veel dieren zijn geuremissiefactoren beschikbaar: vleesvarkens, zeugen, biggen, opfok- en leghennen, (groot)ouderdieren, vleeskuikens, kalkoenen, eenden, parelhoenders, vleeskalveren, vleesstieren, schapen en geiten. Voor deze diercategorieën wordt de vergunningaanvraag beoordeeld aan de hand van de met V-Stacks-vergunning berekende geurbelasting.

De berekende geurbelasting wordt getoetst aan de norm (de maximale waarde voor de belasting die per bedrijf mag worden veroorzaakt op een voor geur gevoelig object). De geurbelasting en de normen in de wet zijn geurconcentraties en worden uitgedrukt in odour units per kubieke meter (ou/m^3).

De wet kent standaard

geurnormen met een onderscheid tussen de bebouwde kom en het buitengebied. Op grond van artikel 6

Tabel 2.1: Wettelijke standaard geurnormen en bandbreedte voor concentratiegebieden veehouderij waarin de gemeente Bergeijk is gelegen. Tussen haakjes zijn de wettelijke standaard geurnormen vermeld. De waarden rechts en links van de standaardnormen geven de bandbreedte aan waarbinnen de gemeente mag afwijken.

Gebied	Geurnorm voor concentratiegebieden veehouderij
Bebouwde kom (max. geurbelasting op geurgevoelige objecten gelegen in de bebouwde kom)	0,1 - (3) - 14 odour units (ou/m^3)
Buitengebied (max. geurbelasting op geurgevoelige objecten gelegen in het buitengebied)	3 - (14) - 35 odour units (ou/m^3)

¹ Sinds de invoering van een Europese standaard voor het uitvoeren van geurmetingen zijn de Nederlandse geureenheden vervangen door odour units.

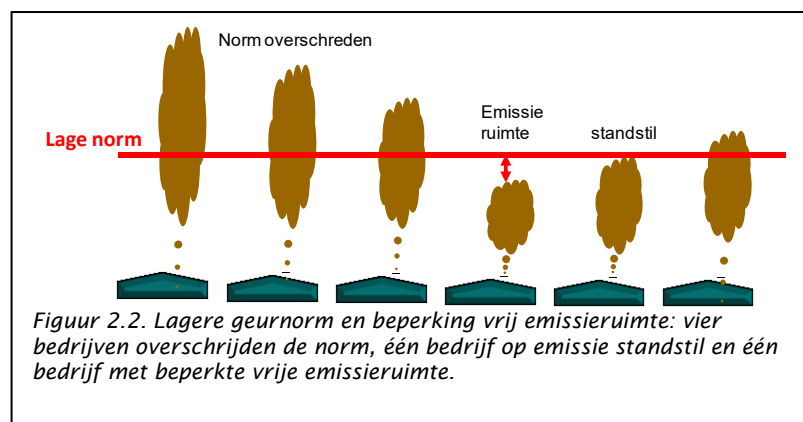
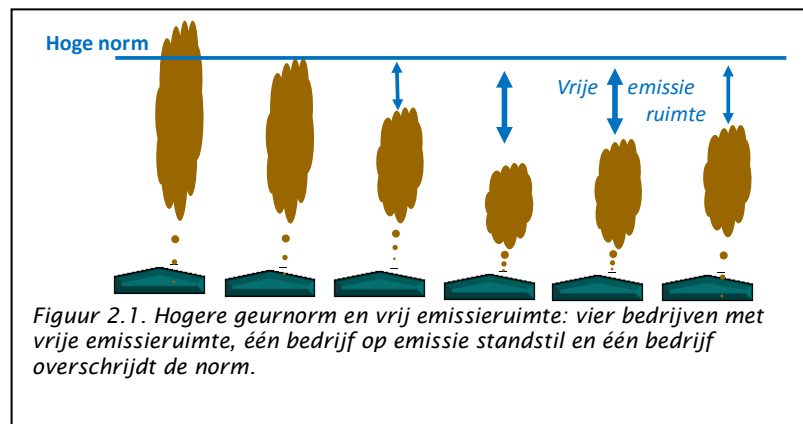
² De emissiefactoren zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij, een lijst met geuremissiefactoren per diercategorie en huisvestingssysteem. De minister van Infrastructuur en Milieu stelt de emissiefactoren vast op advies van de Technische adviescommissie Regeling ammoniak en veehouderij (Tac-Rav). De Regeling geurhinder en veehouderij maakt onderdeel uit van de Wet geurhinder en veehouderij.

van de Wgv mogen gemeenten van de standaardnormen afwijken. Hiervoor is in de wet een brandbreedte aangegeven (zie tabel 2.1).

2.1.1.2 Geurnormen aanscherpen of verruimen

De Wet geurhinder en veehouderij biedt de gemeente de mogelijkheid om af te wijken van de wettelijke standaard geurnormen en afstanden. Daarmee heeft de gemeente een sturingsinstrument in handen. Met de geurnormen zijn de geuremissies van de veehouderijen te limiteren. Dat wordt geïllustreerd in de figuren 2.1 en 2.2.

- Bij *hogere geurnormen* is (vrije)emissieruimte op de individuele veehouderijen groot. Als deze ruimte wordt benut kan de cumulatieve geurbelasting (te) hoog oplopen en nieuwe knelpunten met geuroverlast tot gevolg hebben.
- *Lagere geurnormen* verkleinen de (vrije) emissieruimte op de individuele veehouderijen. Afhankelijk van de ligging van veehouderijen ten opzichte van woningen kan een emissie standstil worden bereikt. De cumulatieve geurbelasting kan dan niet of niet te hoog oplopen. Nieuwe knelpunten met geuroverlast zijn dan grotendeels te voorkomen.

2.1.2 Activiteitenbesluit

Op 1 januari 2013 is een nieuwe wijziging van het Activiteitenbesluit in werking getreden. Deze regelt dat voor de kleinere en middelgrote veehouderijen de vergunningplicht vervalt. Deze bedrijven zijn dan meldingsplichtig. Afhankelijk van de wijzigingen die de veehouder op zijn bedrijf wil doorvoeren, kan het zijn dat met de melding ook een omgevingsvergunning beperkte milieutoets (de zogenoemde obm) doorlopen moet worden.

Ook bedrijven die onder het Activiteitenbesluit vallen moeten voldoen aan de geurnormen uit de gemeentelijke verordening.

2.1.3 Besluit emissiearme huisvesting en Actieplan ammoniak

In het Besluit emissiearme huisvesting huisvesting veehouderij zijn maximale waarden opgenomen voor de emissies van ammoniak en fijn stof. Voor geur zijn geen maximale waarden opgenomen. Bij het bouwen van een nieuwe stal moet aan de maximale waarden worden voldaan. Op 1 augustus 2015 is het nieuwe Besluit in werking getreden met aangescherpte emissie-eisen.

Emissiearme stallen en uitstel eisen

Stallen moeten emissiearm zijn. Iedere stal moet voldoen aan de ammoniakemissie-eisen van het Besluit emissiearme huisvesting. Het bouwen van emissie arme stallen was al sinds 2007 verplicht voor de grotere veehouderijen (de zogenaamde IPPC bedrijven). De kleinere en middelgrote veehouderijen hadden tot 2010 de tijd om de bestaande stallen emissiearm te maken. Dit bleek niet haalbaar en in overleg met de Tweede Kamer heeft de minister destijds uitstel van de verplichting verleend tot 1 januari 2013. De groep veehouderijen die onder de werking van het gewijzigde Activiteitenbesluit vallen zijn in de gelegenheid gesteld om de inwerkingtreding daarvan af te wachten en moeten sinds 1 juli 2013 voldoen aan de eisen van het besluit huisvesting. Er is een zogenaamd Actieplan ammoniak opgesteld om actief aan de slag te gaan met het aanpassen van het bedrijf.

Actieplan ammoniak

De ministeries van VROM en LNV, de provincies en de VNG zijn het op 22 oktober 2009 eens geworden over het Actieplan ammoniak. Dit Actieplan heeft de veehouders verplicht om in de periode 2010 - 2013 te voldoen aan de maximale ammoniakemissiewaarden van het Besluit huisvesting door de stallen emissiearm te maken. Op termijn (2020) stoppende bedrijven wordt de mogelijkheid geboden om het bedrijf nog enkele jaren voort te zetten, onder de voorwaarde dat zogenaamde stoppersmaatregelen worden toegepast. Dit zijn maatregelen aan de stal, het voer, management en het houden van minder dieren. Deze stoppersmaatregelen leiden niet alleen tot een reductie van de ammoniakemissie, maar vaak ook tot een lagere geuruitstoot.

Veehouderijen hebben tot de zomer van 2010 de gelegenheid gehad om een "bedrijfsontwikkelingsplan" in te dienen (BOP). Daarin konden de veehouders aangegeven welke emissiearme technieken men wilde toepassen om te voldoen aan de eisen van het Besluit huisvesting. Ook kon men aangeven te willen stoppen, met de mogelijkheid om het bedrijf nog enkele jaren voort te zetten. Dit laatste onder de voorwaarde dat eenzelfde (ammoniak) emissiereductie wordt behaald als onder het Besluit emissiearme huisvesting, maar dan door het toepassen van snel inzetbare en tijdelijke maatregelen (zie stoppersregeling hieronder).

Stoppersregeling voor veehouderijen

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft de inhoud van de stoppersregeling voor veehouderijen bekend gemaakt. Veehouders die op 1 januari 2013 nog niet voldoen aan de ammoniakemissie-eisen wordt de mogelijkheid geboden de bedrijfsvoering na 2013 af te bouwen tot 2020 (uiterlijk op 31 december 2019 stoppen). Deze toekomstige stoppers 2020 moeten sinds 1 april 2013 emissie reducerende maatregelen hebben gerealiseerd. De betreffende maatregelen zijn alleen voor de stoppers toegestaan.

Stoppers kunnen de volgende maatregelen toepassen: het aanbrengen van een stankslot, het aanbrengen van een schuine plaat in de mestkelder, mest verdunnen met water, het houden van minder dieren, veevoer met minder eiwit, veevoer met benzoëzuur en de combinatie met balansballen.

2.2 Provinciale kaders

Het provinciaal beleid kent een tweetal kaders, die van belang zijn voor het opstellen van de evaluatie, de Verordening ruimte 2014 en de Verordening stikstof en Natura 2000.

2.2.1 Verordening stikstof en Natura 2000

De Verordening stikstof en Natura 2000 van de provincie Noord-Brabant is aanvullend op de PAS (Programmatistische aanpak stikstof³). In de Verordening stikstof en Natura 2000 is bepaald dat nieuwe stallen aan strengere ammoniakemissie-eisen moeten voldoen dan het Besluit emissiearme huisvesting (zie paragraaf 2.1.3). De emissie-eisen zijn vastgelegd in bijlage 2 bij de verordening stikstof. De geactualiseerde bijlage 2 van 15 juni 2015 bevat de meest recente maximale emissiewaarden voor nieuwe stallen. In de praktijk betekenen deze maximale emissiewaarden dat in de varkenshouderij bij nieuwbouw van stallen luchtwassers moeten worden toegepast. Voor de pluimveehouderij geldt dit (nog) niet, maar ook hier geldt dat vergaande emissie reducerende huisvestingssystemen moeten worden toegepast.

Afwaartse beweging

Het beleid van de provincie om nabij natuur en woonkernen een afwaartse beweging van veehouderijen op gang te brengen en het oprichten van een depositiebank in het kader van de Verordening stikstof en Natura 2000, heeft er toe geleid dat gemeenten de afgelopen jaren actief lege vergunningen hebben ingetrokken.

2.2.2 Verordening ruimte 2014

Brabant streeft naar een Zorgvuldige Veehouderij in 2020 volgens het principe '[Ontwikkelruimte moet je verdienen en is niet onbegrensd](#)'. Ontwikkelruimte wordt geboden aan bedrijven die zich ontwikkelen tot een zorgvuldige veehouderij. Deze transitie naar een zorgvuldige veehouderij is verankerd in de [Verordening ruimte 2014](#) van de provincie Noord-Brabant. Provinciale Staten hebben op 7 februari 2014 de Verordening ruimte 2014 vastgesteld, op 19 maart 2014 is deze in werking getreden.

In de Verordening ruimte 2014 (Vr2014) staan regels waarmee een gemeente rekening moet houden bij het ontwikkelen van bestemmingsplannen. Het bestemmingsplan bepaalt welke ontwikkelingen al dan niet zijn toegestaan en onder welke voorwaarden. Daartoe wordt het bouwvlak vastgelegd en bepaald welke bebouwingsmogelijkheden zijn toegestaan, zoals een nieuwe stal. Wanneer een nieuwe stal wordt gebouwd stelt de Vr2014 voorwaarden, ook voor geur.

Met betrekking tot de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij onderscheidt de Vr2014 twee gebieden: het "Gebied beperkingen veehouderij"⁴ en het "Gemengd landelijk gebied"⁵.

Gebied beperkingen veehouderij

³ De PAS combineert twee strategieën om de natuurdoelen van Natura 2000 zeker te stellen: het blijvend laten dalen van de stikstofdepositie door het nemen van maatregelen aan de bron en het uitvoeren van herstelmaatregelen voor stikstofgevoelige natuur. Op deze manier blijft de stikstofdepositie dalen, terwijl er ook ruimte is voor de gewenste economische ontwikkeling die gepaard gaat met investeringen in schonere productietechnieken, zoals emissiearme stalsystemen in de veehouderij. Zo ontstaat een evenwichtige benadering, waarbij economische activiteiten mogelijk blijven onder voorwaarde dat de gestelde natuurdoelen worden gehaald.

⁴ Bij besluit van 22 maart 2012 hebben Provinciale Staten besloten de reconstructieplannen in te trekken. De integrale zonering met extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden is vervallen met de inwerkingtreding van de Verordening 2014 (19 maart 2014). Het extensiveringsgebied is vervangen door Gebied beperkingen veehouderij. Landbouwontwikkelingsgebieden en verwevingsgebieden zijn opgegaan in het Gemengd landelijk gebied

Voor gebieden rondom woonkernen en natuur gelden beperkingen. Het oppervlak aan bedrijfsgebouwen mag niet toenemen (slot op de muur). In beginsel kunnen veehouderijen gelegen in het gebied beperkingen veehouderijen niet uitbreiden, tenzij het bedrijf over voldoende grond beschikt c.q. grondgebonden is waarvan sprake is bij een veebezetting van 2 GVE⁵ per hectare grond of minder.

Gemengd landelijk gebied

Hoofregel is dat veehouderijen een maximale omvang van 1,5 hectare hebben. Daarop bestaan twee uitzonderingen: de veehouderij beschikt blijvend over voldoende grond voor een veebezetting van 2 GVE per hectare grond of minder of de uitbreiding van het bouwvlak draagt bij aan het oplossen van een zogenaamd knelpunt⁶.

Om te komen tot een zorgvuldige veehouderij wordt bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor de bouw van een nieuwe stal getoetst aan de volgende regels uit de Vr 2014.

- ✓ Is de dialoog met de omgeving zorgvuldig gevoerd?
- ✓ Is de uitkomst Brabantse zorgvuldigheidsscore veehouderij (BZV) correct ingevuld en is de score 7 punten of meer?
- ✓ Is het plan inpasbaar in de omgeving?
- ✓ Wordt voldaan aan norm geur?
- ✓ Wordt voldaan aan norm fijn stof?
- ✓ Is er sprake van één bouwlaag? (volière en scharrelstallen: twee bouwlagen toegestaan).

Geurnormen

Met name de geurnormen uit de Vr 2014 zijn belangrijk bij het opstellen van deze geurgebiedsvisie:

- de kans op geurhinder in de bebouwde kom als gevolg van de achtergrondbelasting mag niet hoger zijn dan 12%;
- de kans op geurhinder in het buitengebied als gevolg van de achtergrondbelasting mag niet hoger zijn dan 20%;
- in het geval dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemd percentage, kan de uitbreiding / bouw van een nieuwe stal enkel worden toegestaan indien het bedrijf zijn bijdrage aan de overschrijding van de achtergrondbelasting wegneemt (proportionele bijdrage van een veehouderij aan de afname van een overbelasting).

2.3 Gemeentelijk beleid

Het gemeentelijk beleid kent de volgende kaders die van belang zijn bij het opstellen van een geurgebiedsvisie: het bestemmingsplan buitengebied en de Structuurvisie 2010. De gemeente Bergeijk is momenteel bezig met de herziening van het bestemmingsplan buitengebied.

Verplaatsen, saneren en afwaartse beweging

Het provinciaal beleid voor de afwaartse beweging (zie paragraaf 2.2.1) is gericht op het beëindigen of verplaatsen van (hinderlijke) bedrijven vlak bij woonkernen en natuurgebieden. Het is door de gemeente

⁵ GVE = grootvee eenheden: optelsom van het aantal landbouwdieren op een bedrijf omgerekend naar de fosfaatproductie van één melkkoe. Om grondgebonden te zijn moet een veehouder met 100 melkkoeien minimaal over 50 ha land beschikken.

⁶ Van het 'oplossen van een knelpunt' is sprake indien elders feitelijk en juridisch een veehouderij wordt opgegeven en sprake is van sanering van een overbelaste situatie en per saldo geen groei plaatsvindt van het vergunde aantal dieren.

Bergeijk actief opgepakt. In de afgelopen jaren zijn vergunningen die feitelijk niet werden benut, ingetrokken. Ook is door meerdere veehouderijen gebruik gemaakt van de beëindigingsregeling van de provincie.

Op dit moment is het moeilijk om bedrijven te laten verplaatsen of te laten stoppen. De financiële middelen hiervoor zijn beperkt.

Huidig geurbeleid

De gemeente Bergeijk heeft op 6 juli 2011 een geurverordening met andere vaste afstanden in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij opgesteld. In deze verordening is het volgende vastgelegd:

Vaste afstand ten opzichte van geurgevoelige objecten in de bebouwde kom:

Afstand (m.)	<50	50-99	100
Max. aantal dieren	Geen dieren	Vergunde situatie (Geen uitbreiding)	Uitbreiding mogelijk tot een maximale bedrijfsomvang van:- 200 stuks melkvee en 140 stuks jongvee;- 340 stuks jongvee;- 340 stuks jongvee en overig melkvee;- 50 paarden;- 50 stuks overige landbouwhuisdieren (niet zijnde melkvee, jongvee en paarden)

Vaste afstand ten opzichte van geurgevoelige objecten in het buitengebied:

Afstand (m)	<25	25-49	50
Max. aantal dieren	Geen dieren*	Vergunde situatie (geen uitbreiding)	Uitbreiding mogelijk tot een maximale bedrijfsomvang van:- 200 stuks melkvee en 140 stuks jongvee;- 340 stuks jongvee;- 340 stuks jongvee en overig melkvee;- 50 paarden;- 50 stuks overige landbouwhuisdieren (niet zijnde melkvee, jongvee en paarden)

De gemeente heeft voor de diercategorieën waarvoor geuremissiefactoren zijn vastgesteld (zoals varkens, kippen, vleesvee en geiten) geen andere normen vastgesteld. Dit betekent dat voor deze diercategorieën momenteel de wettelijke geurnormen gelden. Dat is een norm van 3 ou_E/m³ ten opzichte van geurgevoelige objecten in de bebouwde kom en 14 ou_E/m³ ten opzichte van geurgevoelige objecten in het buitengebied.

Bestemmingsplan

Het bestemmingsplan bepaalt welke ontwikkelingen al dan niet zijn toegestaan en onder welke voorwaarden. Daartoe wordt het bouwvlak vastgelegd en bepaald welke bebouwingsmogelijkheden zijn toegestaan. Omdat het bouwvlak vast ligt, kan bepaald worden welke veehouderijen het bouwvlak al volgebouwd hebben en welke niet. Deze laatste hebben nog de mogelijkheid om te ontwikkelen, uit te breiden met een (of meerdere) nieuwe stallen.

De Verordening ruimte 2014 kent rechtstreeks in het bestemmingsplan doorwerkende regels. Voor het bestemmingsplan van de gemeente is de gebiedsindeling van toepassing: gemengd landelijk gebied en gebied met beperkingen veehouderij (zie paragraaf 2.2.2).

3 Uitgangspunten geurberekeningen

In dit hoofdstuk worden de verschillende uitgangspunten voor de geurberekeningen besproken.

3.1 De gebruikte gegevens veehouderijen en geur gevoelige objecten.

Om de geurberekeningen uit te voeren is gebruik gemaakt van bestanden met gegevens over de veehouderijen en de gegevens over geurgevoelige objecten.

3.1.1 Vergunningen bestand veehouderijen

Voor de geurberekeningen is gebruik gemaakt van het vergunningenbestand van oktober 2016. De vergunningenbestanden bevatten alle veehouderijen, zowel de intensieve veehouderijen waarvoor geuremissiefactoren beschikbaar zijn alsmede de veehouderijen waarvoor afstanden gelden omdat geen geuremissiefactoren beschikbaar zijn. In de vergunningenbestanden zijn de veehouderijen in naburige gemeenten binnen een straal van 2 km meegenomen.

Het vergunningenbestand 2016 is door de gemeente waar nodig geactualiseerd en gecheckt.

De verzamelde vergunningenbestanden zijn ingevoerd in het rekenbestand (databases) voor de bronnen (veehouderijen). Voor de parameters van de bronnen zijn onderstaande defaultwaarden ingevoerd:

- Vergunde emissie (E-vergund): op basis van de vigerende vergunning en door de gemeente Bergeijk is aangeleverd.
- Emissiepunt hoogte (ST-HOOGTE): 6,0 m.;
- Gemiddelde gebouwhoogte (GEMGEBH): 6,0 m.;
- Emissiepunt binnendiameter (ST-BINDIAM): 0,5 m.;
- Emissiepunt uittreesnelheid (ST-UITTREE): 4,0 m/s.

Alle berekeningen zijn uitgevoerd met het verspreidingsmodel V-stacks gebied, versie 2010.

3.1.2 Bestand geurgevoelige objecten (ggo's)

Op de geurgevoelige objecten is een geurnorm voor de maximale geurbelasting van toepassing of een aan te houden afstand. De norm of de afstand op of tot een geurgevoelig object bepaalt of de geuremissie van een veehouderij kan toenemen. Met andere woorden, de ligging van veehouderijen ten opzichte van geur gevoelige objecten is bepalend voor:

- de geuremissie per individueel bedrijf. Gegeven een bepaalde geurnorm wordt de geuremissie hoger naarmate de afstand tussen de veehouderij en het geurgevoelig object groter is;
- de cumulatieve (achtergrond)geurbelasting. Bij hogere geuremissies van individuele bedrijven is de achtergrondgeurbelasting ook hoger.

Voor de geurberekening zijn alle geurgevoelige objecten (ggo) in de gemeente Bergeijk in het ggo-bestand opgenomen).

De verzamelde gegevens zijn ingevoerd in het rekenbestand (databases) voor de receptoren (geurgevoelige objecten). Het rekenbestand van de receptoren is als volgt samengesteld en gebruikt:

- het bevat de locaties van geurgevoelige objecten afkomstig uit het coördinatenbestand Nederland van het kadaster (ACN). Daaruit zijn de niet-gevoelige locaties verwijderd, zoals voormalige veehouderijen;
- het bevat per object de verplichte parameters: een uniek identificatienummer, de x- en y-coördinaten en de geurnorm. In dit bestand zijn tevens niet verplichte parameters opgenomen zoals postcode en huisnummer indien beschikbaar;

- het bevat de normen voor de geurbelasting vanuit de intensieve veehouderij. De geurgevoelige objecten gelegen binnen de bebouwde kom zijn voorzien van de norm 3 of 1 odour units (ou_e/m^3), de objecten in het buitengebied hebben de norm 10, 5 of 3 units (ou_e/m^3) meegekregen;
- een deel van de geurgevoelige objecten is in eerste instantie uit het rekenbestand verwijderd. Het betreft een groot deel van de objecten binnen de bebouwde kom. Daarvoor in de plaats zijn op representatieve locaties op de rand van deze clusters (bijv. bebouwde kom) een beperkt aantal receptoren opgenomen. Omdat het representatieve punten betreft aan de rand van de bebouwingsclusters zijn deze het eerst beperkend voor de mogelijkheden van een veehouderij. Het weglaten van de gevoelige objecten binnen de rand van de bebouwingsclusters heeft daarom geen gevolgen voor de nauwkeurigheid van de berekeningen. Het voordeel is dat de rekentijd aanzienlijk wordt verkort omdat het programma V-Stacks-gebied niet alle relaties tussen veehouderijen en geurgevoelige objecten hoeft door te rekenen (de niet relevante objecten zijn dus weggelaten);
- bij de analyse van de achtergrond geurbelasting zijn de geurgevoelige objecten weer 'teruggeplaatst' zodat het geurbelasting per geurgevoelig object kan worden bepaald.

Het totaal aantal geurgevoelige objecten in de gemeente Bergeijk is 9.139. Deze zijn in de analyses van de achtergrond geurbelasting op de ggo's meegenomen. De ggo's van de buurgemeenten zijn niet in de analyses meegenomen.

3.2 Uitgangspunten huidige geursituatie 2016

Voor het in beeld brengen van de geursituatie in 2016 wordt uitgegaan van de vergunde situatie, de (vigerende) vergunning op peildatum oktober 2016.

De belangrijkste reden om uit te gaan van de vergunde situatie is dat met de vergunning een bepaald 'recht' op het houden van een aantal dieren in een bepaald (emissie)arm stalsysteem is vastgelegd. Ook al houdt de veehouder door omstandigheden minder dieren of is het voornemen om het bedrijf te beëindigen, de vergunde 'rechten' kunnen toch worden benut: als de veehouder besluit om alsnog door te gaan of besluit om het bedrijf te verkopen waardoor de vergunning overgaat op de nieuwe eigenaar.

Noot

De vergunde geursituatie kan een overschatting zijn van de feitelijke geursituatie. Door tijdelijke leegstand of omdat een vergunde nieuwe stal nog niet is gerealiseerd, is het aantal dieren dat wordt gehouden vaak minder dan het aantal dat is vergund. Omgekeerd, wanneer de vergunde maar nog niet gerealiseerde stal een emissiearme stal betreft, kan de vergunde geursituatie ook lager zijn dan de feitelijke.

3.3 Uitgangspunten onderzoek naar toekomstige geursituatie

Het onderzoek naar de toekomstige geursituatie is bedoeld voor het in beeld brengen van: enerzijds nieuwe of grotere overbelastingen (**potentiële knelpunten**) te signaleren en anderzijds de locaties in beeld te brengen waar mogelijk een verbetering van de geursituatie kan optreden.

Opgemerkt moet worden dat deze toekomstgerichte verkenning van de geursituatie, ook wel worstcase genoemde benadering genoemd, inzichtelijk maakt waar de knelpunten met geur kunnen ontstaan en overwogen kan worden om andere geurnormen te gaan hanteren.

In het onderzoek naar de mogelijke toekomstige geursituatie zijn uitgangspunten gehanteerd wat betreft de ontwikkelingsmogelijkheden van alleen de intensieve veehouderijen. Voor de grondgebonden veehouderij is er van uitgegaan dat er geen omschakeling plaatsvindt naar intensieve veehouderij.

Daarnaast is in dit de toekomstscenario aangenomen dat een deel van de veehouderijen zich ontwikkelt en een deel niet: de ontwikkelaars, de standstil bedrijven en de stoppende bedrijven.

- De ontwikkelaars

Dit zijn de bedrijven met voldoende bouwblokruimte: meer dan 30% ruimte onbenut. Op het bouwblok kan de veehouder nog een nieuwe stal (of meerdere) bouwen en de ruimte op het bouwblok geheel opvullen, zover de geurnorm dat toelaat. Deze veehouderijen kunnen nog uitbreiden in aantallen dieren, afhankelijk van de geurnorm kan ook de geuremissie van het bedrijf toenemen. Een deel van deze veehouderijen overschrijden de geurnorm, dit is afhankelijk van de hoogte van de norm. Op die gevallen is de 50% regeling⁷ van de Wet geurhinder en veehouderij van toepassing en de regeling uit de Verordening ruimte 2014 dat een proportionele bijdrage⁸ aan de afname van een overbelasting van de achtergrondbelasting.

Het opvullen van de beschikbare ruimte op het bouwblok betekent dat meer dieren worden gehouden in nieuwe stallen. In verband daarmee wordt aangenomen dat de nieuwe stallen voldoen aan de ammoniakemissie-eisen van de Verordening stikstof en Natura 2000 en dat daarmee ook een reductie van de geuremissie gepaard gaat.

- Bij opvulling van het bouwblok is uitgegaan van een evenredige toename van de odour units minus 60% voor de varkenshouderij en minus 40% voor de pluimveehouderij.

- Standstil bedrijven

Voor de volgende intensieve veehouderijen is uitgegaan van emissiestandstil:

- bedrijven gelegen in het gebied beperkingen veehouderij;
- kleine intensieve veehouderijen (minder dan 2.000 odour units);
- gemengde bedrijven met een intensieve neventak (minder dan 10.000 odour units);
- intensieve veehouderijen met minder dan 30% beschikbare ruimte op het bouwblok (meer dan 70% benut). Voor deze bedrijven is aangenomen dat de bouwblokruimte te klein is voor ontwikkeling (standstil).

- Stoppende bedrijven

Een aantal intensieve veehouderijen hebben aangegeven voor 1 januari 2020 de bedrijfsvoering te beëindigen in het kader van het Actieplan ammoniak en veehouderij. Ook is gebleken dat een aantal bedrijven inmiddels de bedrijfsvoering hebben beëindigd. Deze laatste categorie bedrijven zijn niet meegenomen in de toekomstscenario's.

⁷ De 50% regeling is van toepassing in gevallen dat de geurbelasting van de veehouderij hoger is dan de geurnorm. Zodra het bedrijf gaat ontwikkelen – een nieuwe stal bouwen voor het houden van meer dieren – dan is de 50% regeling van toepassing. Dit kan alleen door het toepassen van emissiearme systemen zoals luchtwassers. De 50% regeling van de Wgv werkt dan als volgt: 50% van de emissiereductie die wordt behaald door het toepassen van emissiearme systemen mag benut worden voor het houden van meer dieren en de andere 50% wordt benut om de geuremissie van het bedrijf te verlagen. Dit resulteert in een lagere bedrijfsemissie en dien ten gevolge een lagere geurbelasting (NB. Aan de geurnorm hoeft niet voldaan te worden. De geurbelasting komt uit op een niveau tussen de huidige geurbelasting en de norm).

⁸ In het geval dat de achtergrondbelasting hoger is dan de geurnormen uit de Verordening ruimte, kan de uitbreiding / bouw van een nieuwe stal worden toegestaan indien het bedrijf zijn bijdrage aan de overschrijding van de achtergrondbelasting wegneemt (proportionele bijdrage van een veehouderij aan de afname van een overbelasting).

3.4 Uitgangspunten woon- en leefklimaat

Een hoge geurbelasting geeft meer hinder in de omgeving dan een lage. Met andere woorden, om uitspraken te kunnen doen over het woon- en leefklimaat moet de relatie tussen geurbelasting en hinder bekend zijn (ook wel dosis-effectrelatie). Deze worden doorgaans vastgesteld middels een telefonisch leefbaarheidsonderzoek (TLO). In een TLO worden bewoners van een gebied gevraagd naar de leefbaarheid, waaronder een aantal vragen over geurhinder. De respons op de vragen - de ervaren geurhinder - wordt gerelateerd aan de (berekende) geurbelasting te plaatse van de respondent. Zo wordt een tabel of grafiek verkregen waarin de geurbelasting en de hinder met elkaar in relatie zijn gebracht. Op een dergelijke wijze is de geur-hinderrelatie in de handreiking bij de Wgv⁹ tot stand gekomen. Deze is gebaseerd op het onderzoek van PRA Oudournet 2001 en 2007¹⁰. Tot het voorjaar van 2015 was het gangbaar om de geurhinder c.q. het woon- en leefklimaat te beoordelen aan de hand van de handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij. Sinds de publicatie van een geuronderzoek van de GGD¹¹ in maart 2015, is beoordeling van het woon- en leefklimaat in een ander daglicht komen te staan. Het GGD onderzoek is ook een leefbaarheidsonderzoek, maar uitgevoerd met een schriftelijke enquête binnen de kaders van het onderzoek naar "Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO)". In dit hoofdstuk wordt het beoordelen van het woon- en leefklimaat zowel volgens de systematiek van de Wgv als ook die van de GGD behandeld. Bij de analyse en weergave van de onderzoeksresultaten is met beide rekening gehouden. De manier waarop wordt in de laatste twee paragrafen van dit hoofdstuk behandeld.

3.4.1 Hinderpercentage bepaalt het woon- en leefklimaat

Er is sprake van geurhinder, als iemand herhaaldelijk geur waarneemt, deze onaangenaam vindt, deze negatief is voor zijn welbehagen en hij zich er niet makkelijk aan kan onttrekken.

De mate waarin mensen geur als hinderlijk ervaren, hangt af van de mate van blootstelling, maar ook van bijvoorbeeld de onaangenaamheid van de geur (hedonisch karakter van de geur, de geurbeleving), de kenmerken en eigenschappen van de mensen (zoals karakter en lichamelijke gezondheid) en de binding die de mensen hebben met het bedrijf dat de geur veroorzaakt.

De geurhinder wordt uitgedrukt als percentage. Een geurhinderpercentage van bijvoorbeeld 12% betekent dat 12% van de inwoners in een telefonische enquête heeft aangegeven 'soms of vaak last van geur van stallen van veehouderijen' te ondervinden¹².

Wat wel of niet aanvaardbaar is wordt bepaald door het hinderpercentage.

- een hinderpercentage tot 12% binnen de bebouwde kom wordt aanvaardbaar bevonden (dit houdt in: 10 ou_E/m³ aan achtergrondbelasting in concentratiegebied veehouderij);

⁹ Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij. Aanvulling: Bijlagen 6 en 7. InfoMil, in samenwerking met het Ministerie van VROM, het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) en de Provincie Noord-Brabant, 1 mei 2007.

¹⁰ Geurhinderonderzoek stallen intensieve veehouderij. PRA Odournet. Maart 2001.

¹¹ Relatie tussen geurimmissie en geurhinder in de intensieve veehouderij VROM07A3, april 2007 PRA Odournet bv
Geurhinder van veehouderij nader onderzocht: meer hinder dan Handreiking Wgv doet vermoeden?
Actualisatie blootstellingresponsrelatie tussen gemodelleerde cumulatieve geurbelasting en geurhinder in Noord-Brabant en Limburg-Noord. Loes Geelen, Daisy Boers, Bert Brunekreef, Inge Wouters. Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid GGD'en Brabant/Zeeland en Institute for Risk Assessment Sciences, Universiteit Utrecht. Tilburg, 23 maart 2015.

¹² Het is belangrijk om geurhinderpercentages met voorzichtigheid te interpreteren. De percentages geven een indicatie. Aan de ene kant zijn ze gebaseerd op een omvangrijke representatieve steekproef, en gaat de hindermeting volgens de geldende voorschriften (de NEN-EN 13725:2003). Aan de andere kant gaat dat om gemiddelde relaties. Het is mogelijk dat in bepaalde gebieden de werkelijke geurhinderpercentages afwijken van deze gemiddelde relaties, bijvoorbeeld hoe hinderlijk men de geur vindt.

- in het buitengebied (gemengd landelijk gebied en gebied beperkingen veehouderij) is een hinderpercentage van 20% aanvaardbaar (dit houdt in: 20 ou_E/m³ aan achtergrondbelasting in concentratiegebied veehouderij).

Deze maximale waarden worden algemeen aanvaard en zijn daarom in de provinciale Verordening ruimte 2014 opgenomen (zie paragraaf 2.2.2).

3.4.2 Geurbelasting en hinder volgens de handreiking bij de Wgv

In bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv wordt de relatie tussen geurbelasting en hinder gelegd. Ook wordt de kwaliteit van het woon- en leefklimaat aangegeven. In tabel 3.1 zijn deze relaties samengevat. Tussen haakjes zijn de maximaal aan te houden waarden opgenomen behorende bij 10% en 20% hinder voor de geurbelasting (zie vorige paragraaf).

Tabel 3.1. De achtergrondbelasting in verband gebracht met de mogelijke kans op geurhinder en een beoordeling van het leefklimaat. Dit is een samenvatting van bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv (Infomil 1 mei 2007).

Milieukwaliteit	Kans op geurhinder (%)	voorgroundbelasting ou _E /m ³	achtergrondbelasting ou _E /m ³
zeer goed	< 5	< 1,5	< 3
goed	5 - 10	1,5 - 3,7	3 - 7
redelijk goed	10 - 15 (12)	3,7 - 6,5 (5)	7 - 13 (10)
matig	15 - 20 (16)	6,5 - 10 (7)	13 - 20 (14)
tamelijk slecht	20 - 25 (20)	10 - 14 (10)	20 - 28 (20)
slecht	25 - 30	14 - 19	28 - 38
zeer slecht	30 - 35	19 - 25	38 - 50
extreem slecht	> 35	> 25	> 50

3.4.3 Achtergrond geurbelasting en hinder volgens het GGD advies

De GGD¹³ geeft sinds november 2015 advies over de waarden voor de maximale achtergrond geurbelasting, zie onderstaande tabel 3.2. Het advies heeft geen betrekking op de voorground geurbelasting c.q. de geurnormen.

Het advies van de GGD is gebaseerd op verschillende onderzoeken. Het GGD/IRAS onderzoek naar "Geurhinder van veehouderij"¹⁴ concludeert dat er meer geurhinder is dan op grond van de handreiking bij de Wgv wordt verondersteld. In het rapport over "Geur en gezondheid, onderdeel Veehouderij en geur"¹⁵ wordt op onderzoeksresultaten ingegaan en worden deze vergeleken met het PRA onderzoek dat ten grondslag ligt aan de handreiking bij de Wgv. Echter de onderstaande tabel 3.2 is niet opgenomen. Wel

¹³ Bron: Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid GGD'en Brabant/Zeeland. R. Nijdam en M. Scholtes.

¹⁴ Geurhinder van veehouderij nader onderzocht: meer hinder dan Handreiking Wgv doet vermoeden? Actualisatie blootstellingresponsrelatie tussen gemodelleerde cumulatieve geurbelasting en geurhinder in Noord-Brabant en Limburg-Noord. Loes Geelen, Daisy Boers, Bert Brunekreef, Inge Wouters. Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid GGD'en Brabant/Zeeland en Institute for Risk Assessment Sciences, Universiteit Utrecht. Tilburg, 23 maart 2015.

¹⁵ Geur en gezondheid. Onderdeel Veehouderij en geur. GGD-richtlijn medische milieukunde. Dit onderdeel hoort bij: RIVM Rapport 2015-0106. M. Venselaar-Mooij et al.

wordt geconstateerd dat circa anderhalf tot vier keer zoveel hinder wordt ervaren in vergelijking tot het onderzoek van PRA bij een gelijke geurbelasting. Het Bureau GMV heeft op basis daarvan gemeend het onderstaand advies uit te moeten brengen.

In het rapport over "Geur en gezondheid, onderdeel Veehouderij en geur" wordt ook verwezen naar het duidingsonderzoek aangaande de resultaten van het GGD/IRAS onderzoek naar geurhinder en veehouderij.

Tabel 3.2. Advies GGD (november 2015)

Achtergrondbelasting		
Geurhinder percentage	Handreiking bij de Wgv op basis van PRA	Nieuw (n.a.v. diverse onderzoeken)
12%	10 Ou	4,7 Ou
20%	20 Ou	10,3 Ou

Duidingsonderzoek

In het GGD/IRAS onderzoek worden bij dezelfde geurbelasting hogere percentages geurhinder gerapporteerd dan in het PRA onderzoek het geval was. In opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) is het verschil tussen beide onderzoeken¹⁶ nader onderzocht en is door het RIVM een duiding gegeven in een oplegnotitie¹⁷.

In de oplegnotitie wordt gesteld dat de GGD/IRAS studie het meest recente beeld geeft van de relatie tussen (ernstige) geurhinder en cumulatieve geurblootstelling afkomstig van stallen van veehouderij in een concentratiegebied (het onderzoeksgebied in Noord-Brabant en Noord-Limburg). De gegevens uit de GGD/IRAS studie zijn niet te generaliseren naar nationaal niveau, vooral omdat het een locatie met specifieke kenmerken betreft.

Daarnaast wordt aangegeven dat de GGD/IRAS en PRA onderzoeken moeilijk met elkaar zijn te vergelijken. De oorzaken zijn van methodische aard: verschillen in aantallen deelnemers, andere vraagstelling, andere context van het onderzoek, verschillende modellen voor het bepalen van de geurbelasting en het toepassen van luchtwassers. Een aantal contextuele en persoonlijke factoren zoals bijvoorbeeld houding ten opzichte van de geurbron en bezorgdheid over de gezondheid door de aanwezigheid van de bron verklaren mede of de geurbelasting als hinderlijk wordt ervaren. Het kan niet worden uitgesloten, maar ook niet worden bevestigd, dat bijvoorbeeld door de uitbraak van Q-koorts of het beleid van ontwikkeling van LOGs, contextuele factoren in de loop der jaren zijn veranderd en/of per regio verschillen. Ook kan de context een rol hebben gespeeld bij de beslissing van respondenten al dan niet mee te doen aan het PRA of GGD/IRAS onderzoek. Deze — mogelijk selectieve - deelname kan verschillen tussen de onderzoeken veroorzaken. Beide mechanismen kunnen leiden tot een verschil in de geurhindercurve. Gelet op de verschillen tussen de onderzoeken is het voor veel deskundigen de vraag of de relaties tussen hinderpercentages en geurbelasting van de beide onderzoeken zondermeer naast elkaar kunnen worden

¹⁶ Verschillen tussen twee studies naar geurbelasting-geurhinderrelaties nader onderzocht. Inge M. Wouters, Frans Vossen, Loes Geelen in samenspraak en met input van de expert bijeenkomsten. Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS), divisie environmental epidemiology, Universiteit Utrecht, Utrecht; PRA Odournet, Amsterdam; Bureau Gezondheid Milieu en Veiligheid (GMV) GGD'en Brabant/Zeeland, Tilburg. Juli 2015.

¹⁷ OPLEG NOTITIE - 30 September 2015. Danny Houthuijs, Ric van Poll en Joost van der Ree (allen RIVM) en afgestemd met de Expertgroepleden.

gezet zoals in tabel 3.2. Gelet op de methodische verschillen tussen beide onderzoeken is het maar de vraag of de hinderpercentages met elkaar vergelijkbaar zijn.

3.5 Geurkaarten en analyse woon- en leefklimaat

In deze paragraaf wordt aangegeven hoe in deze gebiedsvisie rekening is gehouden met de verschillen in beoordeling van het woon- en leefklimaat bij toepassing van de handreiking bij de Wgv en het GGD advies over de achtergrondbelasting.

3.5.1 Geurkaarten met geurcontouren woon- en leefklimaat

Nadat de geurberekeningen met V-Stacksgebied zijn uitgevoerd, worden de resultaten daarvan op geurkaarten weergegeven: kaarten met geurcontouren woon- en leefklimaat (milieukwaliteit). Op de geurkaarten is de achtergrond geurbelasting weergegeven (cumulatief als gevolg van alle veehouderijen in de gemeente en alle veehouderijen tot 2 km in de omliggende buurgemeenten).

Deze zijn gebaseerd op de handreiking bij de Wgv.

Het woon- en leefklimaat komt overeen met de milieukwaliteit uit tabel 3.1 en is inzichtelijk gemaakt met kleuren. De contouren rond de veehouderijen geven de hoogte van de achtergrond geurbelasting naar de omgeving weer: rood is hoog en staat voor een slecht woon- en leefklimaat, groen is laag en staat voor een goed woon- en leefklimaat (zie legenda bij de kaart, zoals hiernaast is weergegeven).

In het licht van het GGD advies zou de kleurstelling van de kaarten anders zijn. De lichtgroene, oranje en rode kleuren zouden naar boven opschuiven. Vanaf zo'n 5 tot 10 odour units achtergrondbelasting is de kwaliteit van het woon- en leefklimaat dan matig tot tamelijk slecht (zie tabel 4.3 in de vorige paragraaf). Omdat de GGD recent met haar advies is gekomen, is deze niet meer in de kleurstelling van de kaarten verwerkt.

kwaliteit leefomgeving

	zeer goed 0-3
	goed 3-7
	redelijk goed 7-13
	matig 13-20
	tamelijk slecht 20-28
	slecht 28-35
	zeer slecht 35-50
	extreem slecht 50->

3.5.2 Analyse van de achtergrond geurbelasting aan de hand van indeling in geurklassen

Volgens de normen uit de Verordening ruimte 2014 (VR2014) is sprake van een overbelaste situatie als de achtergrond geurbelasting op geurgevoelige objecten gelegen in een woonkern hoger is dan 10 odour units of als de achtergrond geurbelasting hoger is dan 20 odour units op geurgevoelige objecten gelegen in het buitengebied. Volgens het advies van de GGD is dit respectievelijk 5 en 10 odour units.

Voor de analyse van het woon- en leefklimaat is een nieuwe systematiek gebruikt om verschuivingen in het woon- en leefklimaat beter zichtbaar te maken, om de trends 2008 en 2014 beter te herkennen. Voor de geursituatie is per gebied een onderverdeling gemaakt in de volgende categorieën:

- *optimaal+*: het woon- en leefklimaat is (zeer) goed). Het geurhinderniveau is laag, de kans op geurklachten is daarom gering;
- *optimaal*: het woon- en leefklimaat is goed tot redelijk goed. Het geurhinderniveau is redelijk laag, de kans op geurklachten is daarom beperkt;
- *aanvaardbaar*: het woon- en leefklimaat is redelijk goed tot matig. Het geurhinderniveau is redelijk, de kans op geurklachten is aanwezig (aandacht klasse);
- *niet aanvaardbaar*: het woon- en leefklimaat is matig tot slecht. Het geurhinderniveau is hoger dan de normen uit de Vr2014. De kans op geurklachten is daarom aannemelijk.

In tabel 3.3 is samengevat hoe inhoud is gegeven aan de indeling in geurklassen: van optimaal+ $\Rightarrow$ optimaal $\Rightarrow$ aanvaardbaar $\Rightarrow$ niet aanvaardbaar. Daarbij zijn de waarden in odour units vermeld en de bijbehorende milieukwaliteit (zeer goed-goed-redelijk-matig-slecht). Deze indeling wordt gebruikt bij de analyse van effecten en is ook op de geurkaarten weergegeven. Daarmee is een goed beeld te schetsen of de geursituatie verbetert, verslechtert of gelijk blijft ten opzichte van de huidige situatie.

Tabel 3.3: Overzicht met gehanteerde gebiedsindeling, streefwaarden met geurklassen en geurhinderniveaus met kwaliteit van het woon- en leefklimaat.

Gebied	Achtergrondbelasting in odour units (ou_e/m^3), percentage geurhinder, milieukwaliteit											
	optimaal +			optimaal			aanvaardbaar			niet aanvaardbaar		
	ou	hinder %	milieu-kwaliteit	ou	hinder %	milieu-kwaliteit	ou	hinder %	milieu-kwaliteit	ou	hinder %	milieu-kwaliteit
Woonkernen	0-3	0-5	zeer goed	3-5	5-7	goed	6-10	8-12	goed-redelijk	>10	>12	redelijk $\Rightarrow$ slecht
Buitengebied	0-10	0-12	redelijk	10-14	12-16	redelijk-matig	14-20	16-20	matig	>20	>20	matig $\Rightarrow$ slecht

Bovenstaande indeling in geurklassen is gebaseerd op de beoordelingssystematiek van het woon- en leefklimaat op grond van de handreiking bij de Wgv. Bij de indeling in geurklassen is geanticipeerd op de uitkomsten het GGD/IRAS onderzoek, waar bij dezelfde geurbelasting hogere percentages geurhinder zijn gerapporteerd dan in het PRA onderzoek het geval was (het PRA onderzoek is de basis voor de geur en hinder relatie welke is opgenomen in de handreiking bij de Wgv). De geurklasse aanvaardbaar is zo gekozen dat deze nagenoeg overeenkomt met de grenswaarden uit het GGD advies (tabel 3.2). Nagenoeg, maar niet helemaal overeenkomend met het GGD advies, omdat het GGD advies van recente datum en tijdens het anticiperen nog niet bekend was.

Het voorgaande betekent dat de geurklasse aanvaardbaar in het licht van het GGD niet aanvaardbaar zou zijn. Bij de analyse van de resultaten wordt dit inzichtelijk gemaakt.

Weergave op geurkaarten

Zoals gezegd, de bovenstaande indeling in geurklassen wordt gebruikt bij de analyse van effecten en op kaart weergegeven. De geurkaarten geven de mate van achtergrondbelasting op geurgevoelige objecten weer conform de hiervoor genoemde geurklassen. Niet alle geurklassen zijn op de geurkaart weergegeven, alleen de geurklassen aanvaardbaar en niet-aanvaardbaar. Deze zijn met licht en donker blauwe stippen weergegeven:

- **Groen: geurklasse optimaal+.**: voldoet aan de normen voor de achtergrondbelasting van de Vr 2014 en ook aan de normen van het GGD advies;
- **Lichtgroen:** voldoet aan de normen voor de achtergrondbelasting van de Vr 2014 en ook aan de normen van het GGD advies.
- **Oranje:** geurklasse aanvaardbaar. Deze geurklasse voldoet aan de normen voor de achtergrondbelasting van de Vr 2014, maar niet aan de normen van het GGD advies;
- **Rood:** geurklasse niet aanvaardbaar, voldoet niet aan de normen voor de achtergrondbelasting van de Vr 2014 en ook niet aan de normen van het GGD advies.

4 Gebiedsvisie: huidige situatie en ontwikkelscenario's

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van de berekeningen van de huidige situatie en de ontwikkelscenario's met andere geurnormen opgenomen. De ontwikkelscenario's zijn uitgevoerd met het oog op de toekomst om mogelijke knelpunten met geur bij verschillende normen in beeld te krijgen. Dit zijn de mogelijke knelpunten in de achtergrondbelasting die kunnen gaan ontstaan bij ontwikkeling van de veehouderijen volgens de gekozen uitgangspunten. De ontwikkelscenario's worden vergeleken met de huidige situatie.

4.1 Huidige geursituatie

De huidige geursituatie is de referentie voor de ontwikkelscenario's. Het betreft de geursituatie op grond van de vergunningen van oktober 2016. De uitgangspunten voor het berekenen van de geursituatie staan in onderstaande tabel 4.1 weergegeven.

Tabel 4.1. Uitgangspunten huidige geursituatie, vergund in oktober 2016.

Scenario Huidig	Normen		Bedrijven	Actieplan ammoniak
	Bebouwde kom	Buiten- gebied	geuremissie	stoppers
2016 (Huidig)	3	14	vergund	aanwezig

In tabel 4.2 is een overzicht gegeven van het aantal bedrijven in Bergeijk per deelgebied. In de tabel is tevens aangeven in welke categorie de veehouderijen zijn gelegen en hoeveel geuremissie deze veehouderijen uitstoten.

Tabel 4.2 Overzicht aantal bedrijven in Bergeijk per categorie per gebied

Categorie	Aantal		Categorie	Aantal	ouE/s vergund
beperking veehouderij	90	→	Melkrundvee	45	0
gemengd landelijk	132		Overig niet IV	7	0
Totaal	222		Gemengd met IV	18	35290
			Stoppers	4	54088
			Kleine IV (< 2.000 ouE/s)	3	1593
			IV	13	262923
				90	353894
		→	Categorie	Aantal	ouE/s vergund
			Melkrundvee	55	0
			Overig niet IV	12	0
			Gemengd met IV	20	20694
			Stoppers	6	55939
			Kleine IV (< 2.000 ouE/s)	3	1960
			IV	36	1233859
				132	1312452

De totale geuremissie van alle veehouderijen bedraagt bijna 1,7 miljoen odour units. Bijna 80 procent van deze emissie wordt uitgestoten door de intensieve veehouderijen in het gemengd landelijk gebied. In totaal 10 veehouderijen hebben aangegeven om te stoppen voor 2020. Deze stoppers vertegenwoordigen 6,6% van de totale geuremissie.

In tabel 4.3 is het aantal bedrijven weergegeven dat als gevolg van de huidige geurnormen (3 ou in de bebouwde kom en 14 ou in het buitengebied) geen ontwikkelruimte meer heeft (emissie standstil voor geur). Hierbij moet worden opgemerkt dat het hier alleen de veehouderijen gelegen in het gemengd landelijk gebied betreft. De veehouderijen gelegen in het gebied beperking veehouderij hebben vanwege planologische beperkingen geen uitbreidingsruimte meer op grond van de Verordening ruimte 2014, zie paragraaf 2.2.2).

Alleen door het toepassen van emissiearme systemen zoals luchtwassers kan dan de omvang van het bedrijf worden uitgebreid met meer dieren. Daarbij moet is de 50% regeling van de Wgv van toepassing. Dit wil zeggen dat 50% van de emissiereductie die wordt behaald door het toepassen van emissiearme systemen benut mag worden voor het houden van meer dieren en de andere 50% wordt benut om de geuremissie van het bedrijf te verlagen.

In totaal hebben bij de huidige geurnormen 10 intensieve veehouderijen te maken met een emissie standstil.

Tabel 4.3. Geuremissies veehouderijen en ontwikkelruimte in de huidige situatie.

Categorie	Aantal	ouE/s vergund
Melkrundvee	55	0
Overig niet IV	12	0
Gemengd met IV	20	20694
Stoppers	6	55939
Kleine IV (< 2.000 ouE/s)	3	1960
IV	36	1472875
	132	1551468

10 Op slot door norm
20 Ruimte op bouwvlak is bepalend
6 Norm is bepalend

Uit een vergelijking van tabel 4.2 en tabel 4.3 blijkt ook dat er een groei mogelijk is van 239.016 ou_E/s. (1.551.469 ou_E/s - 1.312.452 ou_E/s). Als deze toename in geuremissie wordt gerealiseerd met uitbreiding van vleesvarkens, gehuisvest op een gecombineerde 85% luchtwasser (geuremissie van 2,7 ou_E/s per dier), kunnen er ca. 88.500 vleesvarkens extra worden gehouden.

Tabel 4.4 geeft het huidige woon- en leefklimaat weer aan de hand van het aantal woningen per kwaliteitscategorie: optimaal+, optimaal, aanvaardbaar, niet aanvaardbaar.

Tabel 4.4. Huidige geursituatie aan de hand van het aantal geurgevoelige objecten per kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat.

Gebieden	Optimaal+	Optimaal	Aanvaardbaar	Niet aanvaardbaar	Totaal
Bergeijk	4482	250	35		4767
Buitengebied	1423	106	25	24	1578
Luyksgestel	996	65	3		1064
Riethoven	672	152	3		827
Westerhoven	830	32	17	24	903
Totaal Bergeijk	8403	605	83	48	9139

opt+ = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat optimaal+

opt = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat optimaal

aanvb = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat aanvaardbaar

niet aanvaardbaar = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat niet aanvaardbaar

Gebied	Achtergrondbelasting in odour units (ou _E /m ³), percentage geurhinder, milieukwaliteit											
	optimaal +			optimaal			aanvaardbaar			niet aanvaardbaar		
	ou	hinder %	milieu-kwaliteit	ou	hinder %	milieu-kwaliteit	ou	hinder %	milieu-kwaliteit	ou	hinder %	milieu-kwaliteit
Woonkernen	0-3	0-5	zeer goed	3-5	5-8	goed	5-10	8-12	goed-redelijk	>10	>12	redelijk ⇨ slecht
Buitengebied	0-6	0-12	redelijk	6-10	12-16	redelijk-matig	10-20	16-20	matig	>20	>20	matig ⇨ slecht

Tabel 4.4 laat zien dat het overgrote deel van de geurgevoelige objecten zich in de kwaliteitscategorie Optimaal+ bevindt (ca. 92%).

In de woonkernen bevinden zich 58 geurgevoelige objecten in kwaliteitscategorie aanvaardbaar. Dit komt overeen met een redelijk goed woon- en leefklimaat, met een geurbelasting die 6 tot 10 odour units bedraagt (achtergrondbelasting). Er zijn in de woonkernen 24 woningen met een niet aanvaardbaar hoge geurbelasting. De achtergrondbelasting is dan hoger dan 10 odour units. Deze 24 woningen bevinden zich allen in kern Westerhoven.

Ook in het buitengebied bevinden de geurgevoelige objecten zich voor het overgrote deel in kwaliteitscategorie optimaal+ (90%). Dit komt overeen met een redelijk goed tot matig woon- en leefklimaat, met een geurbelasting die niet meer dan 6 odour units bedraagt (achtergrondbelasting). In de huidige situatie ondervinden 24 geurgevoelige objecten in het buitengebied (zoals woningen) een niet aanvaardbaar hoge geurbelasting. De achtergrondbelasting is dan hoger dan 20 odour units. In tabel 4.5 is de berekende achtergrondbelasting in de huidige situatie weergegeven.

Tabel 4.5 Huidige achtergrondbelasting

Gebieden	Gem	Min	Max
Bergeijk	1,76	0,21	6,50
Buitengebied	3,26	0,00	184,27
Luijksgestel	2,43	1,56	5,88
Riethoven	2,21	1,41	3,97
Walik	2,95	1,55	6,25
Weebosch	1,83	1,00	4,70
Westerhoven	2,37	1,12	25,42
Beperkingen veehouderij	2,25	0,00	73,75
Gemengd landelijk gebied	5,65	0,01	184,27
Kernen	2,08	0,21	25,42
Totaal	3,17	0,00	184,27

Uit deze tabel blijkt dat in de woonkernen de gemiddelde achtergrondbelasting in de range ligt van minimaal 1,76 ou_E/m³ tot maximaal 2,95 ou_E/m³. Dit komt overeen met 3-5% geurhinder en een zeer goed tot goed woon- en leefklimaat. De gemiddelde achtergrondbelasting in de kernen voldoet derhalve

ruimschoots aan de gestelde maximale grenswaarde van $10 \text{ ou}_\text{E}/\text{m}^3$ voor woonkernen. De maximale achtergrondbelasting in de kernen bedraagt maximaal $25,42 \text{ ou}_\text{E}/\text{m}^3$. Dit komt overeen met 23% geurhinder en een tamelijk slecht woon- en leefklimaat. Dit is een forse overschrijding van de grenswaarde van $10 \text{ ou}_\text{E}/\text{m}^3$. Deze hoge waarde komt alleen voor in kern Westerhoven. Deze waarde wordt veroorzaakt door enkele intensieve veehouderijen die in de directe nabijheid van kern Westerhoven zijn gelegen. In de overige kernen is de maximale achtergrondbelasting $6,50 \text{ ou}_\text{E}/\text{m}^3$. Dit komt overeen met 9% geurhinder en een goed woon- en leefklimaat.

Uit de tabel blijkt verder dat in het buitengebied de gemiddelde achtergrondbelasting $3,26 \text{ ou}_\text{E}/\text{m}^3$ bedraagt. Dit komt overeen met 5% geurhinder en een goed woon- en leefklimaat. Dit voldoet ruimschoots aan de grenswaarde van maximaal $20 \text{ ou}_\text{E}/\text{m}^3$ voor het buitengebied. Ook de gemiddelde achtergrondbelasting van zowel het gebied Beperkingen veehouderij als het Gemengd landelijk gebied voldoet hier aan met de waarden van respectievelijk $2,25 \text{ ou}_\text{E}/\text{m}^3$ en $5,65 \text{ ou}_\text{E}/\text{m}^3$. Dit komt overeen met 4-8% geurhinder en een zeer goed tot goed woon en leefklimaat. In de tabel valt op dat er hoge maximale waarden worden berekend in buitengebied. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat de gemiddelde achtergrondbelasting is berekend op basis van gridpunten. Gridpunten zijn willekeurige rekenpunten. Als een gridpunt boven een emissiepunt van een veehouderij is gelegen dan wordt hier een extreem hoge waarde berekend. Het betekent dus niet dat er woningen zijn die een dergelijke hoge achtergrondbelasting ervaren.

4.2 Ontwikkelscenario's vergeleken met de huidige geursituatie

Uitgaande van de huidige situatie is een aantal toekomsscenario's doorgerekend. Hierbij zijn de uitgangspunten voor de groei van de veehouderijen toegepast zoals beschreven in hoofdstuk 3. Er is een berekening gemaakt waarbij de huidige wettelijke geurnormen zijn toegepast (scenario G2016). Verder zijn in overleg met de gemeente nog 3 sets met alternatieve, strengere normstellingen doorgerekend. Het betreft de onderstaande scenario's:

Scenario 310:

- Woonkernen: 3 ou;
- Buiten gebied: 10 ou.

Scenario 35:

- Woonkernen: 3 ou;
- Buiten gebied: 5 ou.

Scenario 13:

- Woonkernen: 1 ou;
- Buiten gebied: 3 ou.
-

De huidige geursituatie (H2016) en het scenario met de wettelijke normen (G2016) fungeren als referentie voor de 3 alternatieve scenario's. De uitgangspunten voor het berekenen van de geursituatie voor de verschillende situaties staan in onderstaande tabel 4.6 weergegeven.

Tabel 4.6 Uitgangspunten ontwikkelscenario 310 en huidige geursituatie vergund (H2016) en potentiële groei bij de wettelijke normen (G2016).

Scenario					Actieplan ammoniak
	bebouwde kom	Buiten gebied	Emissie bedrijven	Omschakelen grondgebonden ⇒ intensieve veehouderij	stoppers 2016
H2016 (Huidig)	3	14	vergund	nvt	vergund
G2016	3	14	Groei, afhankelijk van bouwblok en normstelling	Niet	vergund
310	3	10	Groei, afhankelijk van bouwblok en normstelling	Niet	vergund
35	3	5	Groei, afhankelijk van bouwblok en normstelling	Niet	vergund
13	1	3	Groei, afhankelijk van bouwblok en normstelling	Niet	vergund

4.2.1 Ontwikkelmogelijkheden veehouderijen ontwikkelscenario's vergeleken met de huidige geursituatie

In tabel 4.7 zijn de geuremissies van de veehouderij per deelgebied bij de huidige situatie en de doorgerekende scenario's weergegeven.

Voorafgaand aan de berekeningen van ontwikkelscenario's 310, 35 en 13 heeft de gemeente aangegeven dat een aantal veehouderijen inmiddels is gestopt. Deze veehouderijen zijn hierna verwijderd uit het bronbestand. Om deze reden zijn er in ontwikkelscenario's 310, 35 en 13 minder veehouderijen aanwezig dan in de huidige situatie (scenario H2016) en het groeiscenario op basis van de wettelijke normen (G2016).

Omdat alleen veehouderijen in het gemengd landelijk gebied groeimogelijkheden hebben, worden alleen deze veehouderijen in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 4.7

H2016

Categorie	Aantal	ouE/s vergund
Melkrundvee	55	0
Overig niet IV	12	0
Gemengd met IV	20	20694
Stoppers	6	55939
Kleine IV (< 2.000 ouE/s)	3	1960
IV	36	1233859
Totaal	132	1312452

G2016

Categorie	Aantal	ouE/s vergund
Melkrundvee	55	0
Overig niet IV	12	0
Gemengd met IV	20	20694
Stoppers	6	55939
Kleine IV (< 2.000 ouE/s)	3	1960
IV	36	1472875
Totaal	132	1551468

10 Op slot door norm
20 Ruimte op bouwvlak is bepalend
6 Norm is bepalend

Scenario 310

Categorie	Aantal	ouE/s vergund
Melkrundvee	54	0
Overig niet IV	12	0
Gemengd met IV	20	20694
Stoppers	4	34786
Kleine IV (< 2.000 ouE/s)	3	1960
IV	36	1391472
Totaal	129	1448912

12 Op slot door norm
17 Ruimte op bouwvlak is bepalend
7 Norm is bepalend

Scenario 35

Categorie	Aantal	ouE/s vergund
Melkrundvee	54	0
Overig niet IV	12	0
Gemengd met IV	20	20694
Stoppers	4	34786
Kleine IV (< 2.000 ouE/s)	3	1960
IV	36	1342929
	129	1400369

→ 17 Op slot door norm
12 Ruimte op bouwvlak is bepalend
7 Norm is bepalend

Scenario 13

Categorie	Aantal	ouE/s vergund
Melkrundvee	54	0
Overig niet IV	12	0
Gemengd met IV	20	20694
Stoppers	4	34786
Kleine IV (< 2.000 ouE/s)	3	1960
IV	36	1282988
	129	1340428

→ 26 Op slot door norm
9 Ruimte op bouwvlak is bepalend
1 Norm is bepalend

De totale geuremissie van de veehouderijen in het gemengd landelijk gebied kan onder de ontwikkelsenario's mogelijk oplopen van 1,3 miljoen odour units in de huidige situatie tot ca. 1,6 miljoen odour units uitgaande van de (huidige) wettelijke normen. Bij de ontwikkelsenario's is de potentiële emissie 1,5 miljoen odour units (scenario 310), 1,4 miljoen odour units (scenario 35) en 1,3 miljoen odour units (scenario 13).

Bij scenario G2106 hebben 10 van de 36 bedrijven te maken met emissiestandstil (27%). Bij het meest strenge scenario 13 krijgen 26 bedrijven te maken met emissiestandstil (72%).

4.2.2 Woon- en leefklimaat geurgevoelige objecten ontwikkelscenario's vergeleken met de huidige geursituatie

Tabel 4.8 geeft het woon- en leefklimaat berekend op geurgevoelige objecten (woningen) weer op basis van de huidige situatie en de ontwikkelscenario's:

Scenario G2016 (wettelijke normen):

- Woonkernen: 3 ou;
- Buitengebied: 14 ou.

Scenario 310:

- Woonkernen: 3 ou;
- Buitengebied: 10 ou.

Scenario 35:

- Woonkernen: 3 ou;
- Buitengebied: 5 ou.

Scenario 13:

- Woonkernen: 1 ou;

- Buitengebied: 3 ou.

Het woon- en leefklimaat is weergegeven aan de hand van het aantal woningen per kwaliteitscategorie: optimaal+, optimaal, aanvaardbaar, niet aanvaardbaar.

Tabel 4.8 geursituatie ontwikkelscenario's vergeleken met de huidige geursituatie aan de hand van het aantal geurgevoelige objecten per kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat.

Scenario H2016

Gebieden	Optimaal+	Optimaal	Aanvaardbaar	Niet aanvaardbaar	Totaal
Bergeijk	4482	250	35		4767
Buitengebied	1423	106	25	24	1578
Luyksgestel	996	65	3		1064
Riethoven	672	152	3		827
Westerhoven	830	32	17	24	903
Totaal Bergeijk	8403	605	83	48	9139

Scenario G2016

Gebieden	Optimaal+	Optimaal	Aanvaardbaar	Niet aanvaardbaar	Totaal
Bergeijk	4427	280	60		4767
Buitengebied	1356	157	39	26	1578
Luyksgestel	893	168	3		1064
Riethoven	672	152	3		827
Westerhoven	806	56	17	24	903
Totaal Bergeijk	8154	813	122	50	9139

Scenario 310

Gebieden	Optimaal+	Optimaal	Aanvaardbaar	Niet aanvaardbaar	Totaal
Bergeijk	4532	207	28		4767
Buitengebied	1411	121	28	18	1578
Luyksgestel	981	83			1064
Riethoven	776	51			827
Westerhoven	836	39	11	17	903
Totaal Bergeijk	8536	501	67	35	9139

Scenario 35

Gebieden	Optimaal+	Optimaal	Aanvaardbaar	Niet aanvaardbaar	Totaal
Bergeijk	4593	146	28		4767
Buitengebied	1416	116	28	18	1578
Luyksgestel	1008	56			1064
Riethoven	776	51			827
Westerhoven	836	39	11	17	903
Totaal Bergeijk	8629	408	67	35	9139

Scenario 13

Gebieden	Optimaal+	Optimaal	Aanvaardbaar	Niet aanvaardbaar	Totaal
Bergeijk	4597	163	7		4767
Buitengebied	1423	109	28	18	1578
Luyksgestel	1014	50			1064
Riethoven	776	51			827
Westerhoven	849	26	11	17	903
Totaal Bergeijk	8659	399	46	35	9139

opt+ = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat optimaal+

opt = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat optimaal

aanvb = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat aanvaardbaar

niet aanvaardbaar = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat niet aanvaardbaar

Tabel 4.8 laat zien dat uitgaande van scenario G2016 (wettelijke normen) ten opzichte van de huidige situatie zich een verschuiving kan voordoen naar de kwaliteitscategorieën optimaal, aanvaardbaar en niet aanvaardbaar. Het woon- en leefklimaat wordt mogelijk slechter, met 2 extra geurgevoelige objecten in de kwaliteitscategorie niet aanvaardbaar. Deze twee extra geurgevoelige objecten in de categorie niet aanvaardbaar zijn gelegen in het buitengebied. Dit betekent dat de achtergrondbelasting op deze objecten hoger is dan $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Verder zijn er minder objecten in klasse optimaal + en komen er meer objecten in klassen optimaal en aanvaardbaar.

De ontwikkelsenario's 310 (3 ou bebouwde kom en 10 ou buitengebied), 35 (3 ou bebouwde kom en 5 ou buitengebied) en 13 (1 ou bebouwde kom en 3 ou buitengebied) laten juist een potentiële verbetering zien ten opzichte van de huidige situatie. Hierbij moet worden opgemerkt dat deze verbetering niet alleen te maken heeft met de normstelling maar ook met het feit dat enkele bronnen (veehouderijen) uit het oorspronkelijke rekenbestand zijn verwijderd.

Opvallend is dat scenario's 310, 25 en 13 resulteren in minder objecten in de klasse niet aanvaardbaar. Er is sprake van een afname van 13 overbelaste situaties. Dit aantal is gelijk bij alle 3 scenario's. Ook de verdeling over de gebieden wijzigt niet. In kern Westerhoven is sprake van een afname met 7 stuks van 24 naar 17 objecten. In het buitengebied neemt het aantal overbelaste objecten af met 6 stuks van 24 naar 18 stuks.

Verder blijkt dat er onder deze scenario's meer objecten in de klasse optimaal + komen ten koste van het aantal objecten in de klassen optimaal en aanvaardbaar. Het woon- en leefklimaat wordt dus in potentie beter. Hierbij resulteert het scenario met de strengste norm in het beste woon- en leefklimaat. Procentueel zitten respectievelijk 92% van het aantal woningen in klasse optimaal + in de huidige situatie. Op basis van het scenario met de wettelijke normen (G2016) is dit 89%. Scenario's 310, 25 en 13 resulteren in respectievelijk 93%, 94% en 95% van het aantal woningen in de klasse optimaal +.

4.2.3 Achtergrondbelasting ontwikkelscenario's vergeleken met de huidige geursituatie

In tabel 4.9 is de achtergrondbelasting van de huidige situatie en de scenario's weergegeven.

Tabel 4.9 achtergrondbelasting huidige situatie en scenario's
Huidig 2016

Gebieden	Gem	Min	Max
Bergeijk	1,76	0,21	6,50
Buitengebied	3,26	0,00	184,27
Luijksgestel	2,43	1,56	5,88
Riethoven	2,21	1,41	3,97
Walik	2,95	1,55	6,25
Weebosch	1,83	1,00	4,70
Westerhoven	2,37	1,12	25,42
Beperkingen veehouderij	2,25	0,00	73,75
Gemengd landelijk gebied	5,65	0,01	184,27
Kernen	2,08	0,21	25,42
Totaal	3,17	0,00	184,27

G2016

Gebieden	Gem	Min	Max
Bergeijk	1,97	0,28	6,70
Buitengebied	3,75	0,00	240,03
Luijksgestel	2,71	1,69	5,94
Riethoven	2,22	1,41	3,97
Walik	3,00	1,56	6,25
Weebosch	1,89	1,02	4,79
Westerhoven	2,67	1,36	25,42
Beperkingen veehouderij	2,54	0,00	83,28
Gemengd landelijk gebied	6,58	0,01	240,03
Kernen	2,28	0,28	25,42
Totaal	3,63	0,00	240,03

310

Gebieden	Gem	Min	Max
Bergeijk	1,82	0,28	5,85
Buitengebied	3,54	0,00	240,03
Luijksgestel	2,50	1,59	5,94
Riethoven	1,93	1,22	3,94
Walik	2,48	1,40	4,60
Weebosch	1,70	0,88	4,40
Westerhoven	2,42	1,25	25,42
Beperkingen veehouderij	2,40	0,00	81,85
Gemengd landelijk gebied	6,24	0,01	240,03
Kernen	2,07	0,28	25,42
Totaal	3,43	0,00	240,03

35

Gebieden	Gem	Min	Max
Bergeijk	1,70	0,24	5,75
Buitengebied	3,46	0,00	240,03
Luijksgestel	2,40	1,56	5,94
Riethoven	1,93	1,22	3,94
Walik	2,48	1,40	4,60
Weebosch	1,67	0,86	4,33
Westerhoven	2,41	1,25	25,42
Beperkingen veehouderij	2,37	0,00	81,85
Gemengd landelijk gebied	6,02	0,01	240,03
Kernen	1,99	0,24	25,42
Totaal	3,34	0,00	240,03

13

Gebieden	Gem	Min	Max
Bergeijk	1,62	0,24	5,62
Buitengebied	3,34	0,00	184,43
Luijksgestel	2,28	1,49	5,88
Riethoven	1,93	1,22	3,94
Walik	2,47	1,39	4,60
Weebosch	1,67	0,86	4,33
Westerhoven	2,39	1,25	25,42
Beperkingen veehouderij	2,31	0,00	73,75
Gemengd landelijk gebied	5,77	0,01	184,43
Kernen	1,93	0,24	25,42
Totaal	3,23	0,00	184,43

Uit de tabel blijkt de gemiddelde achtergrondbelasting onder alle scenario's kan toenemen van 3,17 ou_E/m³ naar minimaal 3,23 ou_E/m³ bij scenario 13 tot maximaal 3,63 bij scenario G2016. Dit komt overeen met minimaal 5% en maximaal 6% geurhinder en een goed woon- en leefklimaat.

In de bebouwde kom bedraagt de achtergrondbelasting gemiddeld 2,08 ou_E/m³ in de huidige situatie. Deze kan afnemen tot minimaal 1,93 ou_E/m³ (scenario 13) en toenemen tot maximaal 2,28 ou_E/m³. Dit komt overeen met 4% geurhinder en een zeer goed woon- en leefklimaat.

De hoogste gemiddelde achtergrondbelasting in de woonkernen bedraagt 3,0 ou_E/m³. Dit komt overeen met 5% geurhinder en een goed woon- en leefklimaat. Deze waarde geldt voor kern Walik bij scenario G2016. Voor alle kernen, onder alle scenario's voldoet de gemiddelde achtergrondbelasting ruimschoots aan de gestelde grenswaarde van maximaal 10 ou_E/m³ voor woonkernen.

De hoogste maximale achtergrondbelasting in de kernen bedraagt 25,42 ou_E/m³ in zowel de huidige situatie als in de scenario's. Dit komt overeen met 23% geurhinder en een tamelijk slecht woon- en leefklimaat. Deze waarde is berekend in kern Westerhoven. Dit wordt veroorzaakt door een aantal intensieve veehouderijen die in de directe omgeving van kern Westerhoven zijn gelegen. Duidelijk is dat de normstelling geen invloed heeft op deze waarde. Er is sprake van vergunde emissies die niet toe- of afnemen door het stellen van strengere normen.

Als de hoogste waarde in kern Westerhoven buiten beschouwing wordt gelaten valt op dat de hoogste waarde 6,7 ou_E/m³ bedraagt. Dit komt overeen met 9% geurhinder en een goed woon- en leefklimaat. Deze waarde is berekend in kern Bergeijk onder scenario G2016. De achtergrondbelasting is weliswaar (iets) hoger dan in de huidige situatie (toename met 0,20 ou_E/m³) maar voldoet nog steeds aan de gestelde grenswaarde van 10 ou_E/m³.

Uit de tabel blijkt dat de gemiddelde achtergrondbelasting in het buitengebied kan toenemen van 3,26 ou_E/m³ naar minimaal 3,34 ou_E/m³ (scenario 13) tot maximaal 3,75 ou_E/m³ (scenario G2016). Dit komt overeen met minimaal 5% en maximaal 6% geurhinder en een goed woon- en leefklimaat. Op basis van alle scenario's voldoet de gemiddelde achtergrondbelasting in het buitengebied ruimschoots aan de gestelde toetswaarde van 20 ou_E/m³.

De gemiddelde achtergrondbelasting in gebied Beperkingen veehouderij bedraagt 2,25 ou_E/m³ in de huidige situatie. Deze kan toenemen onder alle scenario's naar minimaal 2,31 ou_E/m³ (scenario 13) en maximaal 2,54 ou_E/m³ onder scenario G2016. Dit komt overeen met 4% geurhinder en een zeer goed woon- en leefklimaat.

De gemiddelde achtergrondbelasting in het Gemengd landelijk gebied bedraagt 5,65 ou_E/m³ in de huidige situatie. Deze kan toenemen onder alle scenario's naar minimaal 5,77 ou_E/m³ (scenario 13) en maximaal 6,58 ou_E/m³ onder scenario G2016. Dit komt overeen met minimaal 8% en maximaal 9% geurhinder en een goed woon- en leefklimaat.

Omdat de maximale achtergrondbelasting in het buitengebied plaatselijk extreem hoog is omdat er is gerekend op gridpunten, blijft dit onderdeel buiten beschouwing.

Op basis van alle scenario's voldoet de gemiddelde achtergrondbelasting in het totale buitengebied en in de afzonderlijk te onderscheiden gebieden Beperkingen veehouderij en Gemengd landelijk gebied

ruimschoots aan de gestelde toetswaarde van $20 \text{ ou}_\text{e}/\text{m}^3$. Er wordt zelfs in alle situaties voldaan aan de maximale waarde voor woonkernen ($10 \text{ ou}_\text{e}/\text{m}^3$).

Uit de tabel blijkt dat scenario 13 de beste bescherming biedt voor het woon- en leefklimaat in de woonkernen. Bij scenario G2016 (wettelijke normen) is de potentiële toename van de achtergrondbelasting het grootst. Opvallend is dat bijna overal (inclusief het buitengebied) en onder alle scenario's wordt voldaan aan de gestelde grenswaarde voor de bebouwde kom (maximaal $10 \text{ ou}_\text{e}/\text{m}^3$). De enige uitzondering betreft de bestaande overbelaste situatie in Westerhoven. Ook blijkt uit de tabellen dat de normstelling geen invloed heeft op deze overbelasting.

5 Vaste afstanden

De gemeente Bergeijk heeft op 6 juli 2011 een geurverordening met andere vaste afstanden in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij opgesteld. In deze verordening is het volgende vastgelegd:

Vaste afstand ten opzichte van geurgevoelige objecten in de bebouwde kom:

Afstand (m.)	<50	50-99	100
Max. aantal dieren	Geen dieren	Vergunde situatie (Geen uitbreiding)	Uitbreiding mogelijk tot een maximale bedrijfsomvang van:- 200 stuks melkvee en 140 stuks jongvee;- 340 stuks jongvee;- 340 stuks jongvee en overig melkvee;- 50 paarden;- 50 stuks overige landbouwhuisdieren (niet zijnde melkvee, jongvee en paarden)

Vaste afstand ten opzichte van geurgevoelige objecten in het buitengebied:

Afstand (m)	<25	25-49	50
Max. aantal dieren	Geen dieren*	Vergunde situatie (geen uitbreiding)	Uitbreiding mogelijk tot een maximale bedrijfsomvang van:- 200 stuks melkvee en 140 stuks jongvee;- 340 stuks jongvee;- 340 stuks jongvee en overig melkvee;- 50 paarden;- 50 stuks overige landbouwhuisdieren (niet zijnde melkvee, jongvee en paarden)

De gemeente heeft de indruk dat de versoepeling van de vaste afstanden zoals deze is vastgelegd in de verordening nog maar nauwelijks nodig is en derhalve ook niet meer hoeft te worden voortgezet. Er is om deze reden onderzocht in hoeverre de grondgebonden veehouderij (zoals melkvee- en paardenhouderijen) belemmerd wordt in haar ontwikkelmogelijkheden bij toepassing van de wettelijke vaste afstanden. Dit betreft een afstand van 100 meter ten opzichte van woningen gelegen in de bebouwde kom en 50 meter ten opzichte van woningen gelegen in het buitengebied.

Om dit te onderzoeken zijn de wettelijke vaste afstanden van de grondgebonden veehouderijen (totaal 144 stuks, bestaande uit de veehouderijen die als melkrundvee of paarden zijn aangemerkt en een geuremissie hebben van < 2.000 ou_E/s) op kaart gezet en is vervolgens bepaald of er geurgevoelige objecten binnen deze afstanden zijn gelegen. Als er geurgevoelige objecten binnen deze afstanden aanwezig zijn dan is dit mogelijk een belemmering voor uitbreiding. In eerste instantie is bepaald of er geurgevoelige objecten binnen de vaste afstand vanaf het bouwblok zijn gelegen. In tweede instantie is beoordeeld of er geurgevoelige objecten zijn gelegen gemeten vanaf de bestaande bebouwing binnen het bouwblok. De resultaten zijn weergegeven in tabel 5.1.

Tabel 5.1 potentiële knelpunten bij grondgebonden veehouderij

Bouwblok/bebouwing	Bebouwde kom	Buitengebied	Totaal
Bouwblok	24	41	65
Bebouwing	23	20	43

Uit de tabel blijkt dat, gemeten vanaf de rand van het bouwblok 65 veehouderijen een potentieel knelpunt hebben. Op een totaal aantal bedrijven van 144 is dit 45%. Uitgaande van de contouren om de bebouwing zijn er al 22 potentiële knelpunten minder. Dan heeft nog 30% van de grondgebonden veehouderijen een

potentieel knelpunt. Hierbij moet nog worden opgemerkt dat bij het intekenen van de contouren om de bebouwing geen onderscheid is gemaakt tussen dierenverblijven en overige bebouwing (zoals veldschuren en opslagruimtes). Het is dus mogelijk dat er tussen het dierenverblijf en de bebouwing wel voldoende afstand is en dat er geen belemmering is voor de veehouderij om uit te breiden.

Het werkelijke aantal grondgebonden veehouderijen waar geen uitbreiding meer mogelijk is, is minder dan 43 stuks. Vaak zijn er op het bouwblok nog diverse mogelijkheden om het emissiepunt of de stal zodanig te verplaatsen dat er wordt voldaan aan de vereiste afstanden.

Bij het verkleinen van de afstanden in een geurverordening is het van belang dat het woon- en leefklimaat voor de omgeving op een aanvaardbaar peil blijft. Normaliter wordt dit alleen bereikt als het aantal dieren op een kortere afstand wordt gehouden ook beperkt blijft. Dit betekent dan dat alleen (zeer) kleine veehouderijen profiteren van het verkorten van de vaste afstanden. Gelet hierop in combinatie met het feit dat er op het bouwblok van de meeste veehouderijen voldoende ruimte is om het emissiepunt of de stal zodanig te verplaatsen dat er wordt voldaan aan de vereiste afstanden, is het niet nodig om andere dan de wettelijke vaste afstanden toe te passen.

6 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden de conclusies behandeld zoals deze kunnen worden getrokken uit het uitgevoerde geuronderzoek met betrekking tot de normstellingen en de vaste afstanden. Op basis van deze conclusies worden aanbevelingen gedaan voor de toe te passen normen en vaste afstanden.

Conclusies

1. Het huidige woon- en leefklimaat in de woonkernen van gemeente Bergeijk is zeer goed tot goed. De gemiddelde achtergrondbelasting bedraagt maximaal ca. 3 ou_E/m³. Er wordt ruimschoots voldaan aan de toetswaarde van maximaal 10 ou_E/m³ voor woonkernen. 92% van het aantal woningen bevindt zich in de kwaliteitsklasse Optimaal+. Er zijn 24 geurgevoelige objecten overbelast. Deze objecten bevinden zich allen in woonkern Westerhoven.
Het huidige woon- en leefklimaat in het buitengebied van gemeente Bergeijk is zeer goed tot goed. De gemiddelde achtergrondbelasting bedraagt maximaal 6 ou_E/m³. Er wordt ruimschoots voldaan aan de toetswaarde van maximaal 20 ou_E/m³ voor buitengebied. 90% van het aantal woningen bevindt zich in de kwaliteitsklasse Optimaal+. Er zijn 24 geurgevoelige objecten overbelast, de achtergrondbelasting is dan hier dan 20 ou_E/m³. Deze objecten zijn verspreid gelegen over het gehele buitengebied. In de huidige situatie is 92% van het totaal aantal woningen gelegen in de klasse Optimaal+.
2. Bij toepassing van de huidige wettelijke geurnormen neemt de gemiddelde geurbelasting in de woonkernen mogelijk iets toe maar deze bedraagt nog steeds maximaal ca. 3 ou_E/m³. Er wordt nog steeds ruimschoots voldaan aan de toetswaarde van 10 ou_E/m³ voor woonkernen. Er vindt wel een kleine verslechtering plaats van het woon- en leefklimaat waardoor er minder woningen aanwezig zijn in kwaliteitsklasse Optimaal + (90%). Het aantal overbelaste situaties in de woonkernen blijft gelijk (24 stuks).
In het buitengebied kan de gemiddelde achtergrondbelasting ook licht toenemen maar deze bedraagt nog steeds maximaal ca. 6 -7 ou_E/m³. Dit voldoet nog ruimschoots aan de maximale toetswaarde van 20 ou_E/m³ voor buitengebied. Er vindt wel een verslechtering plaats van het woon- en leefklimaat waardoor er nog 86% van het aantal woningen binnen klasse Optimaal+ zijn gelegen. Ook neemt het aantal overbelaste objecten in het buitengebied toe met 2 stuks.
Bij toepassing van de wettelijke normen is 89% van het totaal aantal woningen gelegen in de klasse Optimaal+.
3. Toepassing van de alternatieve normstellingen 310 (norm 3 bebouwde kom, norm 10 buitengebied), 35 (norm 3 bebouwde kom, norm 5 buitengebied) en 13 (norm 1 bebouwde kom, norm 5 buitengebied) leidt tot een beter woon- en leefklimaat dan toepassing van de huidige wettelijke geurnormen. Onder deze scenario's zijn nog slechts 35 overbelaste objecten aanwezig. Hiervan bevinden 17 stuks zich in kern Westerhoven en 18 stuks in het buitengebied. Hierbij moet worden opgemerkt dat de verbetering van het woon- en leefklimaat deels te wijten is aan het feit dat bij de berekening van de alternatieve scenario's een aantal inmiddels gestopte veehouderijen uit het bronbestand zijn verwijderd. De verbetering van het woon- en leefklimaat bij de alternatieve scenario's leidt tot 93% - 95% van het totaal aantal woningen in klasse Optimaal +.
4. De totale geuremissie van de veehouderijen in het gemengd landelijk gebied kan onder de ontwikkelscenario's oplopen van 1,3 miljoen odour units in de huidige situatie tot ca. 1,6 miljoen odour units uitgaande van de wettelijke normen. Bij de ontwikkelscenario's is de potentiële emissie 1,5

miljoen odour units (scenario 310), 1,4 miljoen odour units (scenario 35) en 1,3 miljoen odour units (scenario 13). Omgerekend naar aantallen vleesvarkens gehuisvest op een gecombineerde 85% luchtwasser (geuremissie van 2,7 ou_E/s per dier), is een uitbreiding met bijna 100.000 vleesvarkens mogelijk bij toepassing van de wettelijke normen. Voor elke 0,1 miljoen odourunits kunnen ca. 37.000 vleesvarkens worden gehouden.

5. Bij toepassing van de wettelijke normen hebben 10 van de 36 bedrijven te maken met emissiestandstil (27%). Bij de alternatieve scenario's krijgen 26 bedrijven te maken met emissiestandstil (72%). Deze bedrijven kunnen nog wel uitbreiden met dieren maar moeten de geuruitstoot omlaag brengen indien zij uitbreidingsplannen hebben.
6. Uit de geurberekeningen blijkt dat bij toepassing van de huidige normen kan resulteren in een verslechtering van het woon- en leefklimaat en twee extra overbelaste objecten. Het toepassen van strengere geurnormen zorgt voor een betere waarborging van het woon- en leefklimaat. Hierbij zorgt het strengste scenario voor de beste waarborg maar geeft ook de meeste beperkingen voor de veehouderij. Uit de berekeningen blijkt dat de verschillen in het woon- en leefklimaat bij de alternatieve normstellingen niet heel groot zijn. Omwille van het woon- en leefklimaat is het niet nodig om de strengste normen toe te passen. De alternatieve normstellingen hebben wel belangrijke consequenties voor de individuele veehouderijen. Door een te strengere normstelling wordt de veehouderij nodeloos beperkt. Een goede balans tussen zorg voor het woon- en leefklimaat en voldoende ruimte voor de veehouderij wordt gevonden in de normstelling van 3 ou_E/m³ voor de bebouwde kom en 10 ou_E/m³ voor het buitengebied. Het woon- en leefklimaat blijft dan goed, er komen geen extra overbelaste objecten en de veehouderij heeft nog relatief veel ontwikkelingsruimte.
7. De gemeente geeft aan dat er vrijwel geen gebruik meer wordt gemaakt van de verkorte vaste afstanden uit de huidige verordening. Bij 30% van het aantal grondgebonden veehouderijen is mogelijk sprake van een knelpunt indien de wettelijke vaste afstanden worden toegepast vanaf de bestaande bebouwing op het bouwblok. Hierbij is geen onderscheid gemaakt tussen dierenverblijven en overige bebouwing. In veel gevallen biedt het bouwblok nog voldoende ruimte om stallen danwel emissiepunten te verplaatsen zodat kan worden voldaan aan de wettelijke afstanden. Het toepassen van kleinere afstanden is, vanwege het woon- en leefklimaat alleen te verantwoorden bij relatief kleine (hobby) veehouderijen.

Aanbevelingen

Op grond van bovenstaande conclusies bevelen wij aan om de volgende normen en vaste afstanden te hanteren:

- Norm 3 ou_E/m³ voor de bebouwde kom
- Norm 10 ou_E/m³ voor het buitengebied
- Vaste afstand van 100 meter ten opzichte van de bebouwde kom
- Vaste afstand van 50 meter ten opzichte van het buitengebied

Tevens bevelen wij aan om de huidige geurverordening in te trekken en om over twee jaar de geurverordening te evalueren.